

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lagar om ändring av lagen om aktiebolag, lagen om bostadsaktiebolag och vissa lagar som har samband med dem

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna propositionen föreslås att lagen om aktiebolag, lagen om bostadsaktiebolag och vissa lagar som har samband med dem ändras så att det blir möjligt att ta i bruk euron i aktiebolag och bostadsaktiebolag under den övergångsperiod för ibruktagandet av euron som börjar den 1 januari 1999 och slutar den 31 december 2001. I de föreslagna lagarna bestäms hur ett bolags aktiekapital och aktiens nominella belopp under övergångsperioden skall anses ha omvandlats till euro, om inte bolaget uttryckligen har beslutat något annat.

I Finland har man ansett att ett bolags aktiekapital och aktiers nominella belopp skall bestämmas i finska mark. I propositionen föreslås att de bestämmelser i lagen om aktiebolag och lagen om bostadsaktiebolag som gäller minimiaktiekapital skall ändras så att minimiaktiekapitalet skall anges i euro i stället för i finska mark. Efter ändringen kan ett bolags aktiekapital anges i euro. Också alla andra bestämmelser med hänvisningar till finska mark skall samtidigt ändras så att i dem hänvisas till euro. Till utgången av övergångsperioden skall dock ett bolag kunna fungera och ett nytt bolag bildas så att aktiekapitalet och aktiernas nominella belopp bestäms i finska mark.

Euron tas under övergångsperioden i bruk genom att de bestämmelser i bolagsordningen som gäller aktiekapitalet och aktiernas nominella belopp ändras så att aktiekapitalet och aktiens nominella belopp anges i euro. Beslutet om ibruktagande av euron skall så-

ledes fattas av bolagsstämman. Om ett beslut inte innefattar ändring av det nominella beloppet eller avstående från det, skall beslutet kunna fattas med enkel majoritet. Bolagets styrelse skall kunna besluta om den valutaenhet som används i bokslutet, men beslutet skall fastställas av bolagsstämman då den fastställer bokslutet.

Ibruktagandet av euron leder i praktiken ofta till att en akties nominella belopp bestäms med flera decimalers noggrannhet. I propositionen föreslås att man skall sänka den kvalificerade majoritet som i vissa situationer krävs för beslut om avrundning av aktiernas nominella belopp. Det föreslås också att lagen skall ändras så att ett bolag helt skall kunna avstå från aktiers nominella belopp. När man avstår från nominellt belopp eller avrundar det skall det tidigare nominella beloppet tas in i bolagsordningen, om i bolaget finns aktier vars rätt är knuten till det nominella beloppets storlek. Ytterligare föreslås att man inte mera skall behöva ange det nominella beloppet i aktiebrev. På det sättet undviker bolagen onödiga ändringar av aktiebrev.

Bolagen skall kunna fatta beslut om ibruktagande av euron redan innan de föreslagna lagarna trätt i kraft och anmäla förändringen för registrering så att den träder i kraft när lagarna träder i kraft.

De föreslagna lagarna avses träda i kraft den 1 januari 1999 då Europeiska ekonomiska och monetära unionens tredje etapp börjar.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL	1
ALLMÄN MOTIVERING	3
1. Inledning	3
2. Lagen om aktiebolag och lagen om bostadsaktiebolag med tanke på ibruktagandet av euron	4
2.1. Omräkning av aktiekapital och nominellt belopp i euro	4
2.2. Beslut om ibruktagande av euro	4
2.3. Aktiernas nominella belopp	4
2.4. Återbäring och höjning av kapital samt betalning av avkastning	5
3. Den internationella utvecklingen och lagstiftningen utomlands	5
3.1. Europeiska unionens bestämmelser	5
3.2. Eurolagstiftningsprojekt i andra länder	6
3.3. Aktier utan nominellt belopp	6
4. Propositionens mål och de viktigaste förslagen	7
4.1. Lagar som skall ändras	7
4.2. Möjliggörande av att euron tas i bruk under övergångsperioden	7
4.3. Underlättande av användningen av euro	8
5. Propositionens verkningar	8
6. Beredningen av propositionen	9
DETALJMOTIVERING	9
1. Lagförslagen	9
1.1. Lagen om aktiebolag	9
1 kap. Allmänna stadganden	9
2 kap. Aktiebolags bildande	11
3 kap. Aktie, aktiebrev och aktiebok	12
8 kap. Bolagets ledning	13
9 kap. Bolagstämma	13
11 kap. Bokslut och koncernbokslut	14
Ikraftträdelse- och övergångsbestämmelser	14
1.2. Lag om ändring av vissa övergångsbestämmelser i lagen om ändring av lagen om aktiebolag	18
1.3. Lagen om bostadsaktiebolag	18
1.4. Handelsregisterlagen	18
2. Ikraftträdande	18
LAGFÖRSLAGEN	19
BILAGOR	27
Paralleterter	27

ALLMÄN MOTIVERING

1. Inledning

Europeiska ekonomiska och monetära unionens tredje etapp börjar den 1 januari 1999. Då ersätter den gemensamma valutan euro de nationella valutorna i de medlemsstater som deltar i den ekonomiska och monetära unionens tredje etapp genast från början. Riksdagen godkände den 17 april 1998 regeringens meddelande om deltagande i den ekonomiska och monetära unionens tredje etapp. Europeiska unionens råd bekräftade den 2 maj 1998 på stats- och regeringschefsnivå att Finland hör till de stater som från början deltar i den ekonomiska och monetära unionens tredje etapp.

De rättsliga ramarna för ibrukttagandet av euron slås fast i två av rådets förordningar, av vilka den första har trätt i kraft. I rådets förordning (EG) nr 1103/97 om vissa bestämmelser som har samband med införande av euron, vilken givits med stöd av artikel 235 i fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, nedan *den första förordningen*, bestäms om ersättande av ecun med euro, om kontinuiteten av rättsliga instrument, om principerna för omräkning av valutaenheterna och om de avrundningsprinciper som skall iaktas vid omräkning. Med kontinuiteten av rättsliga instrument avses att ibrukttagandet av euron inte leder till ändring av villkoren i bestämmelser, avtal eller andra dokument, om inte något annat har avtalats särskilt.

Rådets förordning (EG) nr 974/98 om införande av euron, nedan *den andra förordningen*, gavs den 3 maj 1998, men den träder i kraft den 1 januari 1999.

I den andra förordningen bestäms om förfarandena under övergångsperioden samt om det slutliga ibrukttagandet av euron. Enligt förordningen hör till ibrukttagandet av euron en treårs övergångsperiod som börjar den 1 januari 1999 och slutar den 31 december 2001. Euron är i de stater som tar del i den ekonomiska och monetära unionen lagligt betalningsmedel så snart övergångsperioden börjat, och de nationella valutorna är enheter för beräkning av euron. Under övergångsperioden används euron dock endast som kontovaluta. Euron kan användas vid betalning av prestationer som bestämts i euro. Dessutom får gäldenären vid betalning på

mottagarens konto använda antingen euro eller den nationella valutaenheten. Betalningen krediteras borgenärens konto i den valuta som gäller för dennes konto. Efter övergångsperioden emitteras sedlar och mynt i euro.

Under övergångsperioden kan ingen tvingas att använda euro annat än genom gemenskapens lagstiftning. I den andra förordningen ingår undantag från principen, vilka gäller omräkning i euro av offentliga samfunds emitterade skulder och av organiserade värdepappersmarknaders förfaranden. Samfund är således under övergångsperioden inte skyldiga att ta i bruk euron. I synnerhet de största aktiebolagen har dock förmodats vara villiga att övergå till euron genast efter det att övergångsperioden har börjat.

Frivilligheten när det gäller ibrukttagandet av euron skall omfatta också myndigheter. Myndigheterna skall under övergångsperioden kunna kräva att de bokslut som ges in till myndigheter skall vara upprättade i finska mark. I Finland har flera myndigheter meddelat att de godkänner euro.

Under övergångsperioden ändrar ett ersättande av den nationella valutan med euro inte utan särskilda åtgärder den valutaenhet som använts i rättsliga instrument vilka existerar på ersättningsdagen. Med rättsligt instrument avses också författningar. Om i en bestämmelse förutsätts att en viss handling skall utföras i finska mark, kan euro inte till denna del användas under övergångsperioden. Medlemsstaterna kan tillåta att euro används i full utsträckning under övergångsperioden.

Enligt den andra förordningen kommer från och med övergångsperiodens utgång hänvisningar till nationella valutaenheter i författningar, avtal och andra instrument med rättslig verkan som existerar vid övergångsperiodens utgång att anses som hänvisningar till enheten euro enligt den omräkningskurs som har fastställts vid ibrukttagandet av euron. Detta innebär att i mark angivna hänvisningar i finsk lagstiftning utan vidare åtgärder avser eurobelopp enligt omräkningskursen. Det förefaller som om begreppet "instrument med rättslig verkan" skulle täcka t.ex. bolagsordningar och bolagsavtal samt aktiebolagens eventuella aktiebe- rev. Så behöver exempelvis ett aktiebolag

inte vid utgången av övergångsperioden ändra sina dokument i vilka t.ex. aktiekapitalet eller aktiens nominella belopp har angetts i mark. Ibruktandet av euron vid utgången av övergångsperioden förutsätter inte några åtgärder av medborgarna eller sammanslutningarna.

2. Lagen om aktiebolag och lagen om bostadsaktiebolag med tanke på ibruktandet av euron

2.1. Omräkning av aktiekapital och nominellt belopp i euro

Enligt den andra förordningen ändrar euron inte under övergångsperioden utan särskilda åtgärder den valutaenhet som använts i existerande rättsliga instrument. Utgångspunkten för gällande bolagsrätt är att ett bolags kapital anges i mark. Detta framgår bl.a. av bestämmelsen om aktiekapitalets minimibelopp i 1 kap 1 § 3 mom. lagen om aktiebolag (734/1978). Det egna kapitalet i aktiebolag, bostadsaktiebolag och andelslag kan således inte utan ändring av respektive lagar omvandlas till euro under övergångsperioden.

2.2. Beslut om ibruktande av euro

Under övergångsperioden grundar sig ibruktandet av euron enligt den andra förordningen på frivillighet. Medlemsstaterna har endast i mycket begränsad utsträckning möjlighet att meddela förpliktande bestämmelser om ibruktandet av euron. I avtalsförhållanden betyder frivilligheten att alla parter skall godkänna ibruktandet.

Av förordningarna om införande av euron framgår inte hur frivilligheten anses bli genomförd då aktiebolag eller andra samfund beslutar att övergå till euro. Sammanslutningarnas centrala beslut fattas av delägarna eller medlemmarna på sammanslutningens möte, t.ex. i aktiebolag på bolagsstämman. Genom detta förfarande för beslutsfattandet har man avsiktligt avstått från kravet på enhällighet. Delägarna och medlemmarna har samtyckt till detta arrangemang när de trätt in i sammanslutningen. Gällande rätt kan således tolkas så att delägarna och medlemmarna kan avtala om ibruktandet av euron genom majoritetsbeslut på bolagsstämman eller sammanslutningens stämma. Tolkningen motsvarar kommissionens ståndpunkt.

Kommissionens ståndpunkt har varit att en sammanslutning i sitt bokslut inte kan använda euro under övergångsperioden, om lagen på bolagets hemort förutsätter att bokslutet upprättas i någon annan valutaenhet. Bokföringsnämnden har den 15 september 1997 gett ett utlåtande (1489/1997), enligt vilket bokföringsskyldiga i boksluten kan ta i bruk euron under övergångsperioden. Frågan om hur och om vilket sammanslutningsorgan som fattar beslutet om bokslut i euro regleras inte i förordningarna om ibruktande av euron. Besluten om bokföring och bokslut hör i allmänhet till styrelsens kompetens. Eftersom bokslutet dock slutligt fastställs på bolagsstämman eller sammanslutningens stämma, kan det anses att delägarna och medlemmarna i samband med fastställandet, på ett sätt som kan jämföras med avtal har godkänt ibruktande av euron också för bokslutets del.

2.3. Aktiernas nominella belopp

Ibruktandet av euron sker enligt en växelkurs som bestäms vid ingången av övergångsperioden. Växelkursen bestäms enligt artikel 4 i första direktivet med sex signifikanta siffrors noggrannhet. I förordningen finns inte exakta bestämmelser om hur ett aktiekapital eller nominellt belopp i en nationell valutaenhet omräknas till euro.

Efter användningen av växelkursen kommer aktiekapitalet och det nominella beloppet, vilket för närvarande av bekvämlighets-skäl anges i jämna tal (1 mk, 10 mk osv.), i allmänhet att anges med flera decimalers exakthet. Växelkursen kan vara t.ex. den ERM-centralkurs om 6,01125 som har iakttagits sedan den 16 mars 1998, varvid ett aktiekapital på 10 miljoner mark skulle motsvaras av 1 663 547,5 euro. På motsvarande sätt skulle en akties nominella belopp på 10 mark bli 1,66355 euro.

Det nominella beloppet av en aktie i ett aktiebolag är av betydelse i få fall. Viktigast är underkursförbudet vid bildande av ett bolag och höjning av aktiekapitalet samt bestämmelserna i flera bolags bolagsordning, t.ex. bestämmelserna om företrädesrätt när det gäller dividend, med stöd av vilka den rätt som en aktie medför bestäms i förhållande till aktiens nominella belopp. En bestämning av aktiekapitalet och aktiernas nominella belopp med flera decimalers noggrannhet är inte problematiskt ur juridisk

synvinkel. Däremot kan en avrundning av det nominella beloppet orsaka problem i bolag där aktiernas rättigheter har kopplats till det nominella beloppet.

Avrundningen av det nominella beloppet kan göras genom höjning eller sänkning av det nominella beloppet. Höjning av en akties nominella belopp kan enligt val göras i form av nyteckning, s.k. blandemission eller fondemission. I praktiken kräver en höjning av det nominella beloppet i form av nyteckning samtliga delägares samtycke, emedan de inte kan tvingas att delta i finansieringen av bolaget. En höjning av aktiekapitalet genom fondemission är möjlig genom majoritetsbeslut. Aktiernas nominella belopp kan nedsättas antingen mot betalning (infösning) eller utan betalning (ogiltigförklaring). För nedsättning av aktiekapitalet genom ogiltigförklaring av aktier i proportion till aktieinnehavet krävs enligt 6 kap. 2 § lagen om aktiebolag i privata bolag majoritetsbeslut och i publika aktiebolag beslut med två tredjedels majoritet.

Eftersom aktiernas nominella belopp måste anges i bolagsordningen, förutsätter en ändring av det nominella beloppet alltid att bolagsordningen ändras. För detta krävs enligt 9 kap. 14 § 1 mom. minst två tredjedels majoritet både av de givna rösterna och av de företrädde aktierna. Enligt lagen om aktiebolag skall en akties gällande nominella belopp anges i aktiebrevet och i interimisbevis. En ändring av det nominella beloppet förutsätter således enligt gällande lag att utgivna aktiebrev ändras.

På bostadsaktiebolag tillämpas med stöd av 3 § lagen om bostadsaktiebolag (809/1991) lagen om aktiebolag bland annat i fråga om bildande av bolag samt höjning och nedsättning av aktiekapitalet. Också i övrigt motsvarar bestämmelserna om aktiekapital och nominellt belopp i lagen om bostadsaktiebolag de bestämmelser i lagen om aktiebolag som är relevanta när det är fråga om ibruktagande av euron.

2.4. Återbäring och höjning av kapital samt betalning av avkastning

Enligt den andra förordningen får en gäldenär under övergångsperioden i euro betala en i mark angiven skuld på motpartens konto. Detsamma gäller betalning av en euros-kuld i mark. Förutsättningen är alltså att motparten har ett bankkonto till sitt förfö-

gande. På denna grund torde också bolaget som gäldenär kunna använda euro som betalningsmedel vid utbetalning av dividend eller återbäring av kapital, trots att aktiekapitalet skulle ha bestämts i finska mark. Om alla former för återbärande av ett aktiebolags kapital samt om dividendutdelning beslutas på bolagsstämman. Således skall beslutet om den valutaenhet som skall användas fattas på bolagsstämman.

Exempelvis i fråga om nedsättning av aktiekapitalet finns i lagen särskilda bestämmelser för den situationen att återbäringen sker i annan form än i pengar. Eftersom euron redan från början av övergångsperioden är Finlands officiella valutaenhet, leder användningen av euro vid återbäring av kapital inte till att dessa mot apportbestämmelserna svarande bestämmelser iaktas.

Såsom ovan har konstaterats beträffande nedsättning av aktiekapitalet kan apportbestämmelserna inte bli tillämpliga trots att man t.ex. beslutar höja ett i mark angivet aktiekapital så att betalning kan ske i euro. Eftersom höjningsbeslutet och beslutet om fullmakt för styrelsen att besluta om höjningen fattas vid bolagsstämman, är det bolagsstämman som fattar det slutliga beslutet om den valutaenhet som skall användas.

I förordningarna om införande av euron har inte behandlats frågan om hur stort arvode bankerna tar eller kan ta för växling som sker mellan den nationella valutaenheten och euron. En allmän uppfattning är att bankerna inte kommer att uppbara ett sådant arvode. Om arvoden eller andra kostnader för användningen av euron dock är väsentliga, skulle fördelningen av dem mellan bolaget och delägaren ha bolagsrättslig betydelse. Omräkningskostnader skulle dessutom i proportion beröra smådelägare mera. Ur delägarnas jämlikhetssynvinkel förefaller det dock som om bolaget i allmänhet borde svara för de eventuella kostnaderna.

3. Den internationella utvecklingen och lagstiftningen utomlands

3.1. Europeiska unionens bestämmelser

Ibruktagandet av euron i medlemsstaterna grundar sig på de ovan nämnda förordningarna från Europeiska unionens råd. Förordningar behöver inte och kan inte sättas i kraft inom medlemsstaten. I den andra för-

ordningens 8 artikel ges endast en mycket begränsad möjlighet att förplikta medborgarna att använda euron.

Förordningarna om ibruktagande av euron är rätt begränsade. I dem regleras t.ex. inte hur ett aktiebolags aktiekapital och nominella belopp omräknas från den nationella valutans till euro. En sådan omräkning kan i princip ske på flera olika sätt, vilka har olika verkningar för bolagets och delägarnas ställning. Förordningarna kan uppenbarligen inte tolkas så att man genom dem skulle begränsa en medlemsstats möjligheter att utfärda bestämmelser om hur omräkningen sker enligt huvudregeln.

I artikel 8 i rådets direktiv 77/91/EEG om samordning av de skyddsåtgärder som krävs i medlemsstaterna av de i artikel 58 andra stycket i fördraget avsedda bolagen i bolagsmännens och tredje mans intressen när det gäller att bilda ett aktiebolag samt att bevara och ändra dettas kapital, i syfte att göra skyddsåtgärderna likvärdiga, nedan *det andra bolagsrättsliga direktivet*, förutsätts att för aktier vid bildande av ett bolag betalas minst ett belopp som motsvarar det nominella beloppet. I direktivet, som gäller publika aktiebolag, har dessutom beaktats det system där aktierna inte har något nominellt belopp. I direktivets 8 artikel konstateras att det belopp som betalas inte i avsaknad av nominellt belopp får understiga aktiens bokföringsmässiga motvärde. Detta s.k. underkursförbud förefaller utifrån artikelns placering gälla endast bildande av bolag. I samband med bestämmelserna om höjning av aktiekapitalet bestäms i direktivet endast om att i fråga om höjningen skall en fjärdedel av det nominella beloppet eller det bokföringsmässiga motvärdet samt hela överkursen vara betald när höjningen registreras (artikel 26). Bestämmelsens förhållande till underkursförbudet förblir öppet.

3.2. Eurolagstiftningsprojekt i andra länder

Nationell reglering av ibruktagandet av euron bereds i de medlemsstater vilkas deltagande i den ekonomiska och monetära unionens tredje etapp genast i början har varit sannolik. Dessutom har i flera andra medlemsstater, t.ex. Sverige, gjorts utredningar av hur den nationella lagstiftningen bör ändras på grund av ibruktagandet av euron. Eftersom Danmark och Sverige inte

har för avsikt att delta i den ekonomiska och monetära unionens tredje etapp genast från början, har sedvanligt nordiskt lagberedningssamarbete inte kunnat bedrivas i fråga om de nu aktuella ändringarna.

På grund av att de olika medlemsstaternas lagstiftningsprojekt är ofullbordade, kan jämförelse mellan de lösningar som de olika medlemsstaterna valt inte göras. De lagstiftningsändringar som föreslås exempelvis i Tyskland kommer dock enligt erhållen uppgift rätt långt att kunna jämföras med ändring som föreslås i denna proposition. De ändringar som föreslås i Tyskland skall dock endast gälla övergångsperioden. Bestämmelserna om upphörande av övergångsperioden ges först senare. Likaså kommer de bestämmelser som möjliggör emission av aktier utan nominellt belopp, på grund av den strama tidtabellen att ges först senare. Ändringar kommer att göras i bestämmelserna om både publika och privata aktiebolag.

3.3. Aktier utan nominellt belopp

I allmänhet förutsätts i olika länders bestämmelser om aktiebolag att aktierna har ett nominellt belopp. Rättsverkningarna av detta belopp varierar från land till land. Trots att alla aktier i ett bolag i Finland skall ha samma nominella belopp, kan beloppet i Danmark eller Storbritannien variera mellan aktierna i samma bolag. Summan av de nominella beloppen anger dock i allmänhet aktiekapitalets storlek. Den praktiska betydelsen av det nominella beloppet är vanligen begränsat.

Aktier utan nominellt belopp finns åtminstone i Belgien, Luxemburg, Kanada och flera av Förenta Staternas delstater. Också i dessa länder används i huvudsak aktier som har nominellt belopp. I Belgien har man, uppenbarligen på grund av den kraftiga försämringen av penningvärdet, kunnat använda aktier utan nominellt belopp redan på 1800-talet. I Förenta Staterna började man använda aktier utan nominellt belopp i början av detta århundrade. Den första författningen om aktier utan nominellt belopp i Förenta Staterna torde vara en lag från 1912 i delstaten New York. I Förenta Staterna har ibruktagandet av aktier utan nominellt belopp kunnat ha samband med bland annat behovet av att möjliggöra aktieemission också när en akties gängse värde har sjunkit under det nominella beloppet.

Enligt den belgiska aktiebolagslagen bestäms det bokföringsmässiga motvärdet av aktier utan nominellt belopp genom att beloppet aktiekapitalet vid tidpunkten i fråga divideras med antalet emitterade aktier. Aktier får i allmänhet inte ges ut till ett pris som understiger motvärdet. I de system som tillämpas i Förenta Staterna och Kanada fästs däremot inte avseende vid aktieemissionens eventuella över- eller underkurs, varför det bokföringsmässiga motvärdet inte har samma betydelse.

Också Europeiska kommissionen har uppmanat medlemsstaterna att undersöka möjligheten att emittera aktier utan nominellt belopp. Aktier av detta slag har setts som en god lösning uttryckligen i fråga om de avrundningsproblem som orsakas av ibruktagandet av euron. Ätminstone i Tyskland är avsikten att möjliggöra användning av aktier utan nominellt belopp.

4. Propositionens mål och de viktigaste förslagen

4.1. Lagar som skall ändras

Genom de föreslagna lagarna blir det möjligt att redan under övergångsperioden för införandet av euron ta i bruk denna valuta i aktiebolag och bostadsaktiebolag. I öppna bolag och kommanditbolag kan bolagsmännen avtala om ibruktagande av euron. I föreningar behöver man inte fatta beslut som gäller omräkning av valutaenheten för kapitalet. I föreningar blir ibruktagandet av euron aktuellt närmast i samband med fastställandet av bokslutet. Vid beslutsfattandet i föreningar kan man uppenbarligen tillämpa de principer som i denna proposition har behandlats i fråga om aktiebolag. När det gäller personbolag, föreningar och stiftelser förutsätter ibruktagandet av euron inte lagstiftningsåtgärder. De ändringar som ibruktagandet av euron förutsätter att göras i lagen om andelslag (247/1954) föreslås bli gjorda i samband med det pågående arbetet med att revidera lagen om andelslag. Lagen om bostadsaktiebolag och lagen om aktiebolag skall beröras av samma ändringar. Ett undantag i förhållande till aktiebolag skall vara det att man i bostadsaktiebolag som avstått från aktiernas nominella belopp inte skall kunna ändra aktiernas antal utan att förändra aktiekapitalet.

4.2. Möjliggörande av att euron tas i bruk under övergångsperioden

Det föreslås att bestämmelserna om miniaktiekapital i lagen om aktiebolag och lagen om bostadsaktiebolag skall ändras så att aktiekapitalet uttrycks i euro. Det föreslås att till ändringarna fogas övergångsbestämmelser som gör det möjligt att ett bolags verksamhet fortsätter och bolag bildas under övergångsperioden så att aktiekapitalet och det nominella beloppet anges i finska mark. Minimiaktiekapitalet i euro skall definieras så att det är en aning mindre än det nuvarande aktiekapitalet i finska mark. Bolag som är verksamma med det nuvarande miniaktiekapitalet behöver sålunda inte höja sitt aktiekapital på grund av den föreslagna ändringen.

Beslut om ibruktagande av euron skall fattas på bolagsstämman. Beslutet innebär i praktiken att bolagsordningens bestämmelser ändras så att aktiekapitalet och aktiernas nominella belopp i bolagsordningen skall anges i euro. Bolagets styrelse skall kunna besluta om upprättande av bokslutet i euro. Bokslutet godkänns slutligt av bolagsstämman som samtidigt slutligt avgör frågan om ibruktagande av euron.

Förslaget innehåller också en bestämmelse om hur aktiekapitalet och det nominella beloppet anses ha omvandlats till euro, om inte bolagsstämman uttryckligen beslutar något annat. Samma bestämmelse skall också gälla den omvandling av aktiekapitalet och det nominella beloppet till euro som sker vid utgången av övergångsperioden. I dessa situationer skall aktiekapitalet anses ha omräknats till euro enligt den fastställda växelkursen och avrundat till närmaste cent. Aktiens nominella belopp skall beräknas genom att aktiekapitalet i euro divideras med aktiernas antal. Det nominella beloppet bestäms med flera decimalers noggrannhet. Det nominella beloppet får dock anges avrundat till närmaste cent.

Aktiebolag eller bostadsaktiebolag är inte med anledning av propositionen skyldiga att omräkna aktiekapitalet och aktiernas nominella belopp i euro. Omvandlingen till euro sker efter utgången av övergångsperioden den 1 januari 2002 direkt med stöd av den andra förordningen, om inte bolaget före det har genomfört ändringen. Omvandlingen förutsätter inte efter utgången av övergångsperioden att bolaget vidtar särskilda åtgär-

der, om inte bolaget i samma sammanhang ändrar aktiens nominella belopp eller avstår från användningen av det.

4.3. Underlättande av användningen av euro

Det andra centrala syftet med de föreslagna lagarna är att underlätta ibruktagandet av euron. Detta kan ske för det första genom att underlätta ändringar av bolagsordningen så att aktiekapitalet ock aktiernas nominella belopp bestäms i euro. Trots att beslutet innebär att bolagsordningen ändras kan det fattas med enkel majoritet av rösterna, om inte beslutet omfattar avrundning av aktiens nominella belopp, vilket kan kräva större kvalificerad majoritet, eller avstående från nominellt belopp.

En annan reform som nu föreslås i syfte att förenkla ibruktagandet av euron är att det skall bli möjligt att använda aktier som saknar nominellt belopp. Bolaget skall härvid inte bli tvunget att använda ett nominellt belopp för aktierna bestämt med flera decimaler. Ett avstående från det nominella beloppet förutsätter att bolagsordningen ändras, och sålunda ett beslut som fattas med två tredjedels majoritet. Ställningen för de delägare vars rättigheter bestäms utifrån det nominella beloppet skall tryggas bland annat så att i bolagets bolagsordning vid avstående från det nominella beloppet skall tas in ett omnämmande av det nominella belopp som avskaffas. En dylik rätt kan vara t.ex. dividendföreträdesrätt som bestäms utifrån det nominella beloppet. Delägarrens rätt skall efter avståndet från det nominella beloppet beräknas med hjälp av detta utgående nominella belopp. Ett omnämmande skall dock inte tas in i bolagsordningen, om syftet med beslutet uttryckligen är att förändra delägarrens rätt. Härvid kan t.ex. generalklausulen i 9 kap. 16 § lagen om aktiebolag bli tillämplig.

För bolag som använder aktier utan nominellt belopp skall det bokföringsmässiga motvärdet beräknas genom att aktiekapitalet divideras med aktiernas antal. På det bokföringsmässiga motvärdet skall tillämpas det som i lagen om aktiebolag och andra lagar bestäms om nominellt belopp. I ett sådant bolags bolagsordning skall enligt förslaget nämnas aktiernas antal eller deras minimi- och maximiantal. Ett bolag som använder aktier utan nominellt belopp skall enligt för-

slaget kunna höja eller minska antalet aktier utan att ändra aktiekapitalet. Bolaget skall på detta sätt lättare än för närvarande kunna bestämma en ändamålsenlig storlek på bolagsandelen med tanke på kommersen.

Det föreslås att kraven på kvalificerad majoritet i anslutning till avrundning av aktiekapitalet skall lindras i de fall då bolaget vill bevara aktiernas nominella belopp. Bolagsstämmans beslut om avrundning av det nominella beloppet till det högre eller lägre jämna eurobeloppet närmast det nominella beloppets exakta värde eller till mellanliggande tiondel eller fjärdedel av euron skall inte kräva den två tredjedels majoritet som sammanhänger med ändring av bolagsordningen. Bestämmelserna om beslutsfattandet vid höjning och nedsättning av aktiekapitalet skall dock tillämpas på sedvanligt sätt. Bestämmelsen skall gälla till den 31 augusti 2004.

Ibruktagandet av euron skall också underlättas av att på de aktiebrev som bolaget eventuellt emitterar inte i framtiden skall behöva antecknas aktiens nominella belopp. Avstående från eller ändring av det nominella beloppet i samband med ibruktagandet av euron förutsätter således inte kostnadsåsamkande åtgärder för förnyande av aktiebrev.

Målet är att underlätta ibruktagandet av euron även genom att möjliggöra beslut om ibruktagande av euron eller avstående från nominellt belopp redan innan de föreslagna ändringarna i aktiebolagslagen träder i kraft. Dessutom skall bolagsstämman redan innan ändringarna trätt i kraft kunna besluta befullmäktiga styrelsen att besluta om avrundning av aktiernas nominella belopp.

5. Propositionens verkningar

Genom de föreslagna bestämmelserna blir det möjligt att ta i bruk euron redan under övergångsperioden. Eftersom euron i vilket fall som helst tas i bruk sedan övergångsperioden upphört, är den enda verkningen av förslagen att de gör det möjligt att tidigare lägga ibruktagandet av euron. Propositionen orsakar inte nämnvärt sådana kostnader som inte skulle uppstå senast vid utgången av övergångsperioden för ibruktagandet av euron. Det skall vara frivilligt att ta i bruk euron under övergångsperioden. Möjligheten att ta i bruk euron redan under övergångsperioden samt de föreslagna lättnaderna i samband med detta avses underlätta företa-

gens verksamhet.

Verkningarna av förslagen för hushållen är obetydliga.

6. Beredningen av propositionen

Propositionen har beretts som tjänsteuppdrag vid justitieministeriet. Propositionen grundar sig på en promemoria av justitieministeriets lagberedningsavdelning. Promemorian som daterats den 22 oktober 1997 var föremål för en omfattande remiss och kring

den ordnades ett möte för framförande av åsikter den 14 november 1997. De grundläggande lösningar som framförts i promemorian ansågs allmänt vara värda att understöd-
das. Vid beredningen av propositionen har man försökt beakta de förbättringsförslag som remissinstanserna gjort.

Också utkastet till regeringproposition sändes ut för en omfattande remiss. Utlåtandena var i huvudsak positiva. Propositionen motsvarar till väsentliga delar det utkast över vilket utlåtande begärdes.

DETALJMOTIVERING

1. Lagförslagen

1.1. Lagen om aktiebolag

1 kap. Allmänna stadganden

1 §. Det föreslås att 3 mom. ändras så att privata och publika aktiebolags minimiaktiekapital skall bestämmas i euro i stället för finska mark. Ett privat aktiebolags minimiaktiekapital skall vara 8 000 euro och ett publikt aktiebolags 80 000 euro. Beloppen har valts så att de inte överstiger minimikapitalgränserna i den ändring av lagen om aktiebolag som trädde i kraft den 1 september 1997. De bolag som höjt aktiekapitalet enligt ändringen av lagen om aktiebolag eller som bildats i överenstämmelse med nämnda lag skulle således inte bli tvungna att höja sitt aktiekapital på grund av den nu föreslagna förändringen.

Förslaget gör det möjligt att bilda ett nytt bolag och ändra ett fungerande bolags bolagsordning så att bolagets aktiekapital, aktiernas nominella belopp och eventuella andra bestämmelser i bolagsordningen i vilka används myntenhet anges i euro. Härvid sker bolagets bolagsrättsliga åtgärder, såsom höjning och nedsättning av aktiekapitalet, i regel i euro. På andra än bolagsrättsliga relationer inverkar ändringen inte.

Under övergångsperioden för ibruktage av euron, dvs. mellan den 1 januari 1999

och den 31 december 2001, skall ett bolag med stöd av 2 mom. i övergångsbestämmelserna kunna bildas så att bestämmelserna i bolagsordningen om aktiekapitalet och aktiens nominella belopp gäller belopp angivna i mark. Ett nybildat bolag med en bolagsordning som använder mark skall inte vara tvunget att ändra bestämmelserna i bolagsordningen till att gälla euro. Föreskrifter om ändring av aktiekapitalet och aktiens nominella belopp enligt bolagsordningen i ett före övergångsperioden bildat bolag så att euron tas i bruk skall enligt förslaget ingå i övergångsbestämmelserna.

Det föreslås att till paragrafen fogas ett nytt 4 mom. i vilket skall tas in de grundläggande bestämmelserna om aktier utan nominellt belopp. Enligt förslaget skall ett nominellt belopp såsom för närvarande kunna bestämmas för aktier. Det skall vara möjligt att alternativt bestämma att aktierna inte skall ha något nominellt belopp. I bolagsordningen skall då enligt den föreslagna ändringen av bestämmelsen i 2 kap. 3 § 1 mom. 5 punkten nämnas aktiernas antal eller minimi- och maximibelopp.

Av bl.a. kravet på att aktierna skall lyda på samma belopp följer att samtliga aktier i ett bolag antingen skall ha ett nominellt belopp eller sakna ett sådant.

För aktier utan nominellt belopp skall beräknas ett bokföringsmässigt motvärde genom att aktiekapitalet divideras med antalet

aktier. På det bokföringsmässiga motvärdet skall i allmänhet tillämpas bestämmelserna om nominellt belopp. Ett undantag utgörs av de lagrum som innehåller specialbestämmelser om bokföringsmässigt motvärde. Sådan bestämmelser föreslås ingå i 2 kap. 2 § (stiftelseurkunden), 3 § (bolagsordningen), 9 § (registrering) och 11 § (underkursförbud) samt i 3 kap. 4 a § (ändring av bokföringsmässigt motvärde utan ingrepp i aktiekapitalet). Dessutom föreslås flera övergångsbestämmelser.

Motvärdet skall enligt den föreslagna ändringen av bestämmelsen i 2 kap. 3 § 1 mom. 5 punkten inte antecknas i bolagsordningen. När ett bolag bildas skall man inte ännu kunna räkna ut ett bokföringsmässigt motvärde på basis av aktiekapitalet. Därför föreslås det bestämt i 2 kap. 2 § 2 mom. att det bokföringsmässiga motvärdet i det skede då bolaget bildas uttryckligen skall bestämmas i stiftelseurkunden.

Det föreslås att bestämmelsen i 2 kap. 9 § 2 mom. om registrering av aktiekapital ändras så att man i bolag med aktier utan nominellt belopp vid beräkning av det belopp som skall registreras som aktiekapital, i stället för det nominella beloppet skall använda det i 2 kap. 2 § 2 mom. 2 punkten bestämda belopp som skall antecknas i aktiekapitalet. Bestämmelserna om registrering av nyteckning i 4 kap. 8 a § skall enligt förslaget tillämpas så att såsom aktiekapital eller höjning av det registreras beloppet av aktiernas sammanlagda bokföringsmässiga motvärden.

Det s.k. underkursförbudet skall också gälla aktier utan nominellt belopp. Det föreslås att 2 kap. 11 § 1 mom. i sin gällande lydelse ändras så att en akties teckningspris i samband med att bolaget bildas inte skall få understiga det belopp som i överensstämmelse med 2 kap. 2 § 2 mom. 2 punkten bestämts i stiftelseurkunden. När aktiekapitalet höjs med stöd av 4 kap. 12 § 1 mom. skall aktiernas teckningspris inte kunna understiga aktiens dåvarande bokföringsmässiga motvärde. Bestämmelserna motsvarar kraven i artikel 8 och 26 i det andra bolagsrättsliga direktivet.

Tillämpningen av det som bestäms om nominellt belopp på aktier utan sådant belopp skulle innebära också det att aktiekapitalet skall kunna höjas genom höjning av det bokföringsmässiga motvärdet. Höjningen kunde i princip ske på samma sätt som när aktiens nominella belopp höjs, dvs. mot be-

talning (nyteckning) eller utan betalning (fondemission). En höjning av det bokföringsmässiga motvärdet vid fondemission skall göras så att medel överförs från det övriga egna kapitalet till aktiekapitalet. I beslutet om förhöjning skall i stället för det nominella beloppet anges aktiernas bokföringsmässiga motvärde. Det skall endast i undantagsfall vara möjligt att höja det bokföringsmässiga motvärdet genom nyteckning, eftersom delägarna enligt vedertagen uppfattning inte kan tvingas att sätta in ytterligare medel i bolaget.

Det skall vara möjligt att med avvikelse från vad fallet är med aktier som har nominellt belopp höja aktiernas bokföringsmässiga motvärde också på det sätt som avses i 3 kap. 4 a § som föreslås bli fogad till lagen. Härvid inverkar höjningen dock inte på aktiekapitalets belopp utan endast på aktiernas antal.

Bestämmelsen i 1 kap. 1 § 4 mom. skall också iakttas vid blandemission enligt 4 kap. 12 § 2 mom. lagen om aktiebolag. Om bolaget har tagit i bruk aktier utan nominellt belopp, skall vid blandemission från det övriga egna kapitalet till aktiekapitalet överföras skillnaden mellan det bokföringsmässiga motvärdet och det belopp som betalas för aktierna.

Nyteckning som sker med stöd av optionsrätt skall enligt 4 kap. 12 a § 1 mom. göras till minst aktiens nominella belopp. Teckningen skall härvid göras till minst det bokföringsmässiga motvärdet, om aktierna saknar nominellt belopp. I fråga om lån mot konvertibelt skuldebrev följs motsvarande principer. Som bokföringsmässigt motvärde eller nominellt belopp anses det motvärde eller nominella belopp som gäller när teckningen görs. Eftersom det inte förutsätts att en ändring av aktiens bokföringsmässiga motvärde utan ändring av aktiekapitalet beaktas när ett emissionsbeslut fattas, och detta naturligtvis inte har kunnat beaktas före den föreslagna lagens ikraftträdande, föreslås det att i den 4 a § som föreslås bli fogad till 3 kap. tas in en särskild bestämmelse om hur en ändring av det bokföringsmässiga motvärdet inverkar på ställningen för innehavarna av optionsrätt och konvertibla skuldebrev. Principen torde i sedvanliga fall kunna tillämpas också på ändringar av det nominella beloppet. I bolag som har både aktier med nominellt belopp och aktier utan nominellt belopp bör man på grund av de

föreslagna ändringarna omsorgsfullare än tidigare bereda sig på att det nominella beloppet eller det bokföringsmässiga motvärdet ändras. Detta beror bland annat på det att det inte mera skall vara nödvändigt att i ett aktiebrev anteckna förändrade nominella belopp, vilket underlättar förändringar i det nominella beloppet.

Eftersom bestämmelserna om nominellt belopp tillämpas på bokföringsmässigt motvärde, skall också den del av teckningspriset som överstiger aktiens bokföringsmässiga motvärde överföras till den överkursfond som avses i 12 kap. 3 a §.

Också i fråga om nedsättning av aktiekapitalet motsvarar en nedsättning av det bokföringsmässiga motvärdet den nuvarande nedsättningen av aktiers nominella belopp. På sådan nedsättning av det bokföringsmässiga motvärdet som nedsätter aktiekapitalet och som sker mot betalning tillämpas det som i 6 kap. bestäms om inlösning av aktier och på nedsättning utan betalning det som i 6 kap. bestäms om ogiltigförklaring av aktier. Dessutom skall det bokföringsmässiga motvärdet kunna nedsättas utan ingrepp i aktiekapitalet i överensstämmelse med den 4 a § som föreslås bli fogad till 3 kap.

Andra sådana bestämmelser i lagen om aktiebolag där på bokföringsmässigt motvärde skall tillämpas vad som bestäms om nominellt belopp, skall enligt förslaget ingå i 7 kap. 6 och 8 §, 11 kap. 6 a , 8 och 9 a § samt 14 kap. 4 §. På bokföringsmässigt motvärde skall också på annat ställe i lag tillämpas det som bestäms om nominellt belopp.

Enligt förslaget skall det vara lättare att ändra motvärdet än aktiernas nominella belopp, eftersom det senare alltid är förknippat med en ändring av bolagsordningen. Dessutom skall aktiernas bokföringsmässiga motvärde kunna ändras genom ett förfarande enligt den 4 a § som föreslås bli fogad till 3 kap., dvs. genom att öka eller minska antalet aktier utan ingrepp i aktiekapitalet.

I lagen föreslås också ingå stadganden om hur man avskaffar det nominella beloppet. Om ett fungerande bolag avstår från att använda nominellt belopp och delägarnas rättigheter är bundna till aktiernas nominella belopp, skall i bolagsordningen enligt det 3 mom. som föreslås bli fogad till 9 kap. 14 § i allmänhet tas in en föreskrift i vilken konstateras aktiens nominella belopp vid tidpunkten för när beslutet fattas. På detta sätt

kommer förändringarna i det bokföringsmässiga motvärdet inte att påverka delägarnas rättigheter. I andra eventuella avtal där det hänvisas till aktiens nominella belopp måste man vid avskaffande av nominellt belopp ty sig till sedvanliga principer för tolkning av avtal. I många fall är det uppenbarligen möjligt att tillämpa principerna i 9 kap. 14 § 3 mom.

2 kap. Aktiebolags bildande

2 §. Det föreslås att 2 mom. 2 punkten ändras så att i stiftelseurkunden för ett bolag som inte har något nominellt belopp för sina aktier skall nämnas hur det belopp som betalas för en aktie fördelar sig mellan aktiekapitalet och överkursfonden. Av 1 kap. 1 § 3 mom. följer att det belopp som antecknas i aktiekapitalet skall vara detsamma för alla aktier. Som aktiekapital för ett sådant bolag skall enligt den föreslagna ändringen av 9 § 2 mom. registreras det sammanlagda belopp av de tecknade och betalda aktierna som enligt stiftelseurkunden antecknas i aktiekapitalet. För att ett bolag skall kunna registreras, måste summan av de belopp som av aktierna antecknas i aktiekapitalet motsvara minst minimiaktiekapitalet enligt lagen om aktiebolag samt bolagsordningen. Om bolaget har ett fast aktiekapital måste summan av de belopp som av aktierna antecknas i aktiekapitalet motsvara beloppet av det fasta kapitalet. Registermyndigheten granskar på tjänstens vägnar att ovan nämnda villkor uppfylls. Enligt förslaget till 11 § 1 mom. får teckningspriset för en aktie inte understiga det belopp av aktien som enligt stiftelseurkunden skall antecknas i aktiekapitalet.

3 §. I paragrafen bestäms om de uppgifter som skall anges i bolagsordningen. Det föreslås att 1 mom. 5 punkten ändras så att man i ett bolag, i vilket aktierna inte har något nominellt belopp, i bolagsordningen skall anteckna aktiernas antal eller minimi- och maximiantal. Det föreslås inte några begränsningar beträffande aktiernas minimi- eller maximiantal eller relationen mellan aktierna. Av bestämmelsen framgår att alla aktier antingen skall ha eller vara utan nominellt belopp. Ett blandsystem skall inte vara möjligt.

Antalet aktier och aktiens bokföringsmässiga motvärde framgår med stöd av 9 och 14 § handelsregisterlagen ur handelsregistret. Därför är det inte nödvändigt att kräva att av

bolagsordningen alltid skall framgå det exakta antalet aktier. Det kan dock vara förenligt med delägarnas intressen att begränsa det fluktuationsområde där bolagsandelen för en aktie kan variera.

9 §. I 2 mom. bestäms om beräkning av det aktiekapital som skall registreras. Momentet skall ändras så att man i bolag där aktierna inte har något nominellt belopp såsom aktiekapital skall registrera den i 2 § 2 mom. 2 punkten avsedda summan av de belopp som av de teknade och betalda aktierna skall antecknas i aktiekapitalet.

11 §. I 1 mom. bestäms om underkursförbud. Eftersom ett under bildning varande bolag inte ännu har något aktiekapital med hjälp av vilket det bokföringsmässiga motvärdet kunde räknas ut, föreslås det att i momentet i fråga om bolag med aktier utan nominellt belopp skall tas in en hänvisning till 2 § 2 mom. 2 punkten i dess föreslagna lydelse. Det pris som betalas för en aktie får således i samband med att bolaget bildas inte understiga det belopp som med stöd av nämnda lagrum slås fast i stiftelseurkunden. Ändringen gäller inte höjning av aktiekapitalet. När aktiekapitalet höjs skall en akties teckningspris i ett bolag med aktier som saknar nominellt belopp inte i en normal situation få understiga aktiens bokföringsmässiga motvärde.

3 kap. Aktie, aktiebrev och aktiebok

4 a §. Det föreslås att till kapitlet fogas en ny 4 a §, i vilken skall bestämmas om sådan ökning eller minskning av antalet aktier i bolag med aktier utan nominellt belopp att bolagets aktiekapital inte förändras. Bolagsstämman skall kunna besluta om ökning eller minskning av antalet aktier med samma majoritet med vilken bolaget kan ändra sin bolagsordning. Till övriga delar skall ändring av antalet aktier dock inte jämföras med en ändring av bolagsordningen. Så föreslås t.ex. inte särskilda bestämmelser om kallelse till stämma. Av 9 och 14 § handelsregisterlagen följer att förändringarna i aktiernas antal skall anmälas för registrering.

En ökning eller minskning skall alltid ske i proportion till aktieinnehavet och aktieslagen. Åtgärden inverkar således inte på storleken av en delägars proportionella bolagsandel. Om försök görs att ändra antalet aktier på ett sätt som försvagar vissa delägars ställning, kan bestämmelserna i 9 kap

15—17 § bli tillämpliga.

Vid det praktiska genomförandet av en ökning av antalet aktier kunde man i tillämpliga delar iaktta det som i 3 kap. 9 § 2 mom. och 4 kap. 3 § bestäms om emissionskuponger och emissionsbevis. I värdeandelssystemet skall man i tillämpliga delar kunna iaktta bestämmelserna i 3 a kap. 16 §. Då antalet aktier minskas, skall i tillämpliga delar iaktas bestämmelserna i 3 kap. 6 och 14 § samt 6 kap. 1 § 4 mom. Nya aktier som tillfaller en delägare och som denne inte ställer anspråk på inom fem år från registreringen av ökningsbeslutet skall kunna säljas för delägens räkning genom det förfarande som avses i 4 kap. 14 §.

Det föreslås att i 2 mom. skall bestämmas om när de nya aktier som emitteras medför aktieägar rättigheter. I momentet skall hänvisas till 4 kap. 10 § 2 mom. som iaktas vid nyteckning och fondemission. De nya aktierna medför sålunda aktieägar rättigheter efter det att aktierna har registrerats. Bolagsstämman kan besluta att aktieägarnas rättigheter uppkommer vid en senare tidpunkt. Rättigheterna uppkommer dock senast ett år efter registreringen. Om bolaget har beslutat minska antalet aktier, träder minskningen i kraft när beslutet registreras. Bestämmelsen motsvarar 6 kap. 8 § 1 mom.

Som 3 mom. föreslås en bestämmelse enligt vilken ett beslut om ändring av antalet aktier har en mot ändringen svarande inverkan på den rätt att teckna nya aktier vid nyteckning som optionsrätt eller konvertibla skuldebrev medför. Principen i bestämmelsen kan uppenbarligen tillämpas även i de situationer, där aktiens nominella belopp förändras under tiden mellan den tidpunkt då optionsrätten och det konvertibla skuldebrevet emitteras och den då nyteckningen sker. Dessa situationer har dock i vanliga fall beaktats redan i villkoren för optionsrätten eller lånet mot konvertibla skuldebrev.

Situationer som inverkar på delägarnas rättigheter kan uppkomma också när antalet aktier i bolaget ändras och vissa aktier medför företrädesrätt till bolagets medel, t.ex. vid utdelning av dividend. Eftersom det härvid är fråga om delägens rätt, löses frågan enligt de allmänna principerna i lagen om aktiebolag. Delägarnas ställning skall vid ändring av antalet aktier ordnas så att deras rättigheter i bolaget förblir oförändrade.

5 §. Bestämmelserna i 2 mom., vilka gäl-

ler de omständigheter som skall nämnas i aktiebrevet, föreslås bli ändrade så att man i aktiebrevet inte mera skall behöva uppge aktiens nominella belopp. Ändringen gäller med stöd av hänvisningen i 3 kap. 8 § även de omständigheter som nämns i interimisbevis. På grund av ändringen behöver bolaget inte ändra aktiebrevet när aktiens nominella belopp ändras från mark till euro. Ändringar behöver inte heller göras när bolaget ändrar aktiens nominella belopp, t.ex. för att avrunda det till ett lämpligt belopp i euro eller avstår från att använda nominellt belopp. I nya aktiebrev behöver inte nämnas aktiens nominella belopp, trots att det nämnts i de tidigare aktiebrevet. Det skall inte heller vara nödvändigt att i aktiebrevet i ett bolag som har aktier utan nominellt belopp anteckna det bokföringsmässiga motvärdet. Eftersom det nominella beloppet enligt förslaget inte mera framgår av aktiebrevet, måste aktieägaren vid behov ta reda på det med hjälp av antingen bolagsordningen eller handelsregistret. I praktiken måste den som förvärvar en aktie alltid ta del av nämnda handlingar, varför ändringen inte påverkar omställningen av aktier.

6 §. På grund av den föreslagna ändringen av kapitlets 5 § 2 mom. föreslås det att 1 mom. ändras så att det inte mera skall vara nödvändigt att i aktiebrevet göra ändringar med anledning av att det nominella beloppet har förändrats.

8 kap. Bolagets ledning

1 §. Enligt 1 mom. i paragrafen kan endast sådana bolag där aktiekapitalet är mindre än 500 000 mark ha färre än tre styrelsemedlemmar. Det föreslås att detta belopp ändras till 80 000 euro. Omräknat i mark är beloppet mindre än det nuvarande beloppet 500 000 mark. Därför föreslås övergångsbestämmelserna i lagen om ändring av lagen om aktiebolag (145/1997) bli ändrade så att bolagen får en skälig övergångstid för att ordna sin förvaltning i överensstämmelse med lagen.

3 §. Det föreslås att i bestämmelsen i 1 mom. om val av verkställande direktör skall tas in motsvarande ändring av gränsen i mark till euro som i 1 §.

8 §. Det föreslås att i bestämmelsen i 1 mom. om styrelsens ordförande skall tas in motsvarande ändring av gränsen i mark till euro som i 1 §.

11 §. Det föreslås att i bestämmelsen i 1 mom. om inrättande av förvaltningsråd skall tas in motsvarande ändring av gränsen i mark till euro som i 1 §.

9 kap. Bolagsstämma

14 §. Det föreslås att till paragrafen fogas ett nytt 3 mom. i vilket skall bestämmas om förfarandet när ett bolag avstår från aktiernas nominella belopp. Förfarandet kan tillämpas också i de situationer där aktiernas nominella belopp ändras.

Beslut om avstående från nominellt belopp skall fattas i enlighet med 1 mom., dvs. med två tredjedels majoritet av de vid bolagsstämman avgivna rösterna och företrädde aktierna. Om i bolagsordningen har föreskrivits högre majoritet, iakttas föreskrifterna i bolagsordningen. Om det nominella beloppet slopas, skall i bolagsordningen enligt 2 kap. 3 § 1 mom. 5 punkten, som föreslås bli ändrad, tas in ett omnämnande av antalet aktier eller av minimi- och maximiantalet.

Avstående från det nominella beloppet skall inte påverka en sådan delägarrättighet som bestäms utifrån det nominella beloppet, om inte uttryckligen något annat beslutas. En typisk rättighet som bestäms utifrån det nominella beloppet är den rätt till dividend som en aktie medför. För en aktieägare har också t.ex. kunnat bestämmas en mot aktiens nominell belopp svarande företrädesrätt att få medel ur bolaget när det upplöses. Om en aktieägars rätt till dividend är bunden till aktiens nominella belopp, betalas avkastningen efter det man avstått från nominellt belopp, dock enligt det tidigare nominella beloppet. Om man när det nominella beloppet slopas vill ändra aktieägarnas rättigheter, skall beslutet fattas med den majoritet som krävs. I dylika situationer kan majoritetsbestämmelsen i 15 § och generalklausulen i 16 § bli tillämpliga.

Om man inte vill ändra den rätt som en aktie medför, skall i bolagsordningen tas in ett omnämnande av aktiens nominella belopp vid tidpunkten när beslutet fattas. Det nominella beloppet antecknas vanligen vid den punkt i bolagsordningen där det bestäms om den rätt som aktierna medför.

Om det lösningsbelopp som avses i 3 kap. 3 § har fastställts såsom aktiens nominella belopp, är det inte fråga om att delägarrens rättighet på det sätt som avses i bestämmelsen skulle vara bunden just till det nominella

beloppet vid en viss tidpunkt. Vid slopande av det nominella beloppet skall det i vanliga fall vara möjligt att såsom inlösningspris bestämma t.ex. en akties bokföringsmässiga motvärde utan att delägarens rättigheter skulle kränkas genom ändringen. I exceptionella situationer kan naturligtvis generalklausulen i 9 kap. 16 § bli tillämplig.

Om bolaget har avstått från användningen av nominellt belopp, kan bolaget återgå till systemet med nominellt belopp genom att ändra sin bolagsordning på behörigt sätt. I sådana situationer skall såsom nominellt belopp uppenbarligen fastställas aktiens bokföringsmässiga motvärde. Det skall vara möjligt att för att få ett lämpligt helt tal höja eller sänka motvärdet med sedvanlig majoritet.

11 kap. Bokslut och koncernbokslut

7 §. Det föreslås att 1 mom. 2 punkten i paragrafen ändras så att minimibeloppet av de lån som beviljas den närmaste kretsen och som skall tas upp i balansräkningen eller en not skall omräknas från 100 000 mark till 20 000 euro.

Ikraftträdelse- och övergångsbestämmelser

1. Det föreslås att lagen skall träda i kraft den 1 januari 1999, eftersom Europeiska ekonomiska och monetära unionens tredje etapp börjar då.

2. I lagen föreslås ingå en övergångsbestämmelse, enligt vilken bolagets aktiekapital och aktiernas nominella belopp utan hinder av 1 kap. 1 § 3 mom., som föreslås bli ändrat, kan under övergångsperioden anges i finska mark. Bestämmelsen skall gälla både sådana bolag som har bildats före denna lags ikraftträdande och sådan som bildas under övergångsperioden. På motsvarande sätt skall också höjning av aktiekapitalet under övergångsperioden göras i finska mark, om bolagets aktiekapital är i finska mark. Efter utgången av övergångsperioden kan inte längre bolag bildas eller aktiekapitalet höjas så att aktiekapitalet och aktiens nominella belopp anges i finska mark.

De penningbelopp i euro som föreslås nämnda i lagen om aktiebolag skall med tanke på bolag med aktiekapitalet i finska mark omräknas till finska mark i överensstämmelse med den slutliga växelkurs som fastställs när euron tas i bruk. Exempelvis

aktiekapitalets minimibelopp skall uträknas på detta sätt, likaså de i 8 kap. angivna penningbelopp som inverkar på sammansättningen av bolagets förvaltning och de i 11 kap. angivna penningbelopp som inverkar på bolagets informationsskyldighet.

Om bolagets aktiekapital och aktiens nominella belopp är angivna i finska mark, skall de behövliga registeranmälningarna göras i finska mark. På motsvarande sätt skall registeranmälningarna i de bolag som gått över till euron göras i euro. Efter utgången av övergångsperioden skall alla registeranmälningar göras i euro. Av artikel 14 i den andra förordningen följer att ett bolag, beträffande vilket åtgärderna för stiftandet har börjat före utgången av övergångsperioden och i vars stiftelseurkunderna aktiekapitalet och aktiens nominella belopp uttrycks i finska mark, efter utgången av övergångsperioden skall kunna anmälas för registrering så att aktiekapitalet och aktiens nominella belopp uttrycks i euro. Utgången av övergångsperioden skall således inte inverka på giltigheten av ett sådant bolags stiftelseurkunder.

3. I ett verksamt bolag skall euron under övergångsperioden tas i bruk genom att man ändrar bestämmelserna om aktiekapital och aktiernas nominella belopp så att aktiekapitalet och aktiens nominella belopp uttrycks i euro. Det föreslås för det första att i övergångsbestämmelsen skall föreskrivas att bolagsstämman med enkel röstmajoritet kan fatta ett sådant beslut om ibruktagande av euron som inte är förknippat med ändring av aktiernas nominella belopp eller aktiekapitalet eller om avstående från det nominella beloppet. Beslutet skall således vara giltigt om det har understötts av över hälften av rösterna vid bolagsstämman eller, om rösterna faller lika, av ordföranden. På beslutet skall inte tillämpas det som i 9 kap. 14 § 1 mom. bestäms om den kvalificerade majoritet som krävs för ändring av bolagsordningen. På beslutet skall inte heller tillämpas eventuella sådana bestämmelser i bolagsordningen som gäller den kvalificerade majoritet som behövs för ändring av bolagsordningen eller som gäller samtycke av delägarna. Övriga i lag eller bolagsordningen uppställda krav angående ändring av bolagsordningen skall dock iakttas.

Om till beslutet hänför sig en höjning eller nedsättning av aktiekapitalet eller avstående från nominellt belopp, skall också i fråga

om den majoritet som krävs för beslutet iaktas vad om dem bestäms i lag eller i bolagsordningen. Det föreslås att bestämmelsen tas in i lagen för tydlighetens skull. Det föreslås också till denna del att i övergångsbestämmelsernas 4 mom. tas in ett underlättat beslutssätt.

Bestämmelsen är i kraft endast under övergångsperioden för ibruktagande av euron. Efter utgången av övergångsperioden tar bolagen i bruk euron direkt med stöd av den andra förordningen. Detta förutsätter dock inte att bolagsordningen eller andra handlingar ändras. Om bolaget efter utgången av övergångsperioden önskar ändra de belopp som uttrycks i finska mark i sin bolagsordning så att penningbelopp anges i euro, skall detta ske i normal ordning.

Tekniskt skall en ändring av bolagsordningens bestämmelser om aktiekapital och aktiens nominella belopp så att i dem används euro göras på det sätt som närmare framgår av 7 mom. i övergångsbestämmelserna, om man inte samtidigt uttryckligen skulle besluta något annat.

När bolaget under övergångsperioden fattar beslut om att ta i bruk euron genom att ändra bolagsordningens bestämmelser om aktiekapital och aktiernas nominella belopp, övergår bolaget naturligtvis också vid höjning av aktiekapitalet till att använda euro både som förhöjningens valuta och som valuta vid betalningen av höjningen. Bolaget kan dock under övergångsperioden besluta höja sitt aktiekapital i euro så att förhöjningen kan betalas också eller uteslutande i finska mark. Eftersom det också under övergångsperioden i själva verket är fråga om samma valuta och några valutarisker inte är förknippade med finska markens och eurons inbördes förhållande, skall ett sådant beslut inte förutsätta att bestämmelserna om apport iaktas. Bolaget kan vid övergång till euro i princip i sin bolagsordning bibehålla t.ex. en i 3 kap. 3 § avsedd inlösningsklausul, i vilken lösningsbeloppet har bestämts i finska mark.

Det föreslås inte att i lagen skall tas in en särskild bestämmelse om vilket organ i bolaget som skall besluta om valutan för bolagets bokföring. Det torde vara klart att bolagets styrelse skall kunna besluta om hur den löpande bokföringen skall upprättas. Styrelsen skall också kunna besluta om den valuta som används i bolagets bokslut. Det är dock bolagsstämman som godkänner bokslutet

och i det sammanhanget tar ställning också till bokslutsvalutan.

4. Det föreslås att i momentet skall föreskrivas om en tidsbunden underlättad avrundning av det nominella beloppet. Underlättad avrundning skall vara möjlig i samband med ibruktagande av euron eller därefter. Avrundningen skall dock göras så att den kan anmälas för registrering senast den 31 augusti 2004. Syftet med bestämmelsen är att underlätta en omräkning av aktiens nominella belopp till ändamålsenliga belopp. Enligt bestämmelsen skall vid avrundning av det nominella beloppet inom vissa gränser inte krävas den majoritet på två tredjedelar som normalt krävs med stöd av 9 kap. 14 § 1 mom. och som räknas på både aktierna och rösterna. På beslutet skall dock tillämpas bestämmelserna om kvalificerad majoritet i 4 och 6 kap. Om en delägares rättigheter skulle kränkas av att bestämmelsen iaktas, skall delägaren kunna åberopa general-klausulen i 9 kap 16 §.

Bolaget skall enligt förslaget kunna ändra aktiernas nominella belopp i euro till antingen närmast följande högre eller lägre jämna tal, eller till mellanliggande tiondels eller fjärdedels euro. Aktiernas nominella belopp kan efter omräkning från mark till euro vara t.ex. 1,66355 euro. Enligt bestämmelsen skall detta belopp kunna omvandlas till

- a) en eller två euro,
- b) ett jämnt tiotal, dvs. 1,1; 1,2 ... 1,9 euro, eller
- c) till en mellanliggande fjärdedel, dvs. 1,25; 1,50 eller 1,75 euro.

Efter det att det nominella beloppet en gång har omvandlats till ett jämnt tal, en tiondel eller en fjärdedel som avses i bestämmelsen, kan beloppet inte mera ändras på nytt med sådan majoritet som avses i bestämmelsen. Om det nominella beloppet av bolagets aktier efter omvandlingen till euro råkar vara ett jämnt tal eller en i paragrafen avsedd tiondel eller fjärdedel, skall det inte vara möjligt att göra underlättad avrundning. Detta beror på att syftet med bestämmelsen endast är att underlätta en övergång till avrundat eurobelopp.

Lättnaden i anslutning till beslutsfattandet sammanhänger med att en ändring av det nominella beloppet såsom en ändring av bolagsordningen inte skulle förutsätta sedvanlig två tredjedels majoritet vid ändring av bolagsordningen. Alla andra bestämmelser i anslutning till ändring av bolagsordningen

samt höjning och nedsättning av aktiekapitalet skall iakttas. Om det är fråga om höjning av aktiekapitalet, skall beslutet fattas enligt bestämmelserna i 4 kap. Härvid kan beslutet i allmänhet fattas med enkel majoritet. I fråga om nedsättningsbeslut skall 6 kap. iaktas. Om det är fråga om ett privat aktiebolag, kan nedsättningsbeslutet fattas med enkel majoritet. I publika aktiebolag skall beslutet däremot alltid fattas med minst två tredjedels majoritet.

På beslutsfattandet skall tillämpas majoritetsbestämmelsen i 9 kap. 14 § 1 mom. med undantag av vad som bestäms om ändring av bolagsordningen. Eventuella särskilda bestämmelser i bolagsordningen om behövligen kvalificerad majoritet för ändring av bolagsordningen skall iakttas.

Om en delägarers rättigheter är knutna till aktiernas nominella belopp, skall bestämmelserna i 9 kap. 14 § 3 mom. andra och tredje meningen tillämpas. En avrundning av det nominella beloppet skall således inte, om inte så uttryckligen besluts, inverka på aktieägarnas rättigheter. Om ingrepp inte görs i aktieägarens rättigheter, skall det oavrundade nominella beloppet antecknas i bolagsordningen, och delägarers rättighet uträknas efter avrundning på basis av detta belopp.

Enligt den föreslagna övergångsbestämmelsen skall bolaget dessutom ha rätt att överföra det belopp som nedsätts till överkursfonden. En sådan ren avsättning till fond är inte möjlig i övrigt. Avrundning av aktiernas nominella belopp skall göras så att den anmäls för registrering senast den 31 augusti 2004. Datumet är detsamma som när den sjuårsperiod som gäller retroaktiv höjning av bolagets aktiekapital och som ingår i den ändring av lagen om aktiebolag (145/1997) som trädde i kraft den 1 september 1997 upphör.

5. Det föreslås i momentet att bolagen ges möjlighet att besluta om ibruktagande av euron redan innan övergångsperioden för ibruktagandet börjar och innan den föreslagna lagen träder i kraft. Beslutet skall vara villkorligt på så sätt att dess bestånd beror på lagens ikraftträdande.

Bolagsstämman skall redan innan lagen träder i kraft kunna fatta ett i 3 mom. avsett beslut om ibruktagande av euro. Bolagsstämmans beslut om ibruktagande med stöd av 3 mom. betyder att bolagsordningens bestämmelse om aktiekapital och aktiernas nominella belopp ändras i överensstämmelse

med 7 mom. övergångsbestämmelserna. Bolagsstämman skall också före lagens ikraftträdande kunna besluta att bolaget avstår från aktiernas nominella belopp så som det bestäms i 9 kap. 14 § 3 mom. Dessutom skall bolagsstämman kunna befullmäktiga bolagets styrelse att besluta om sådan avrundning av aktiekapitalet som avses i 4 mom. i övergångsbestämmelserna.

Innan lagen träder i kraft vet man i bolaget inte vilken växelkursen mellan finska marken och euron är. Därför föreslås det att i 6 mom. i övergångsbestämmelsen skall tas in en specialbestämmelse om hur ovan avsedda beslut av bolagsstämman anmäls för registrering. Om bolaget före lagens ikraftträdande skulle ha fattat beslut om att avstå från aktiernas nominella belopp, borde denna ändring registreras såsom ändringarna av bolagsordningen i vanliga fall. Härvid skall det särskilda förfarande som avses i 6 mom. i övergångsbestämmelserna gälla ändring av endast sådana bolagsbestämmelser som avser aktiekapitalet.

På beslut av bolagsstämman skall i övrigt tillämpas bestämmelserna i lagen om aktiebolag. Exempelvis i 9 kap. 9 § 3 mom. förutsätts att om ett ärende som behandlas på bolagsstämman gäller ändring av bolagsordningen skall i kallelsen till stämma tas in det huvudsakliga innehållet i ändringen. Samma krav beror i fråga om nedsättningsbeslut också på 6 kap. 3 §. Beslutets huvudsakliga innehåll skall således i fall som avses i denna övergångsbestämmelse tas in i kallelsen till bolagsstämman.

Bolagsstämman skall utöver i 3 mom. i övergångsbestämmelserna avsett ibruktagande av euro och avstående från nominellt belopp besluta om befullmäktigande av styrelsen att besluta om avrundning av det nominella beloppet i överensstämmelse med 4 mom. i övergångsbestämmelserna. Beslut om befullmäktigande skall kunna fattas endast innan lagen träder i kraft. Det egentliga avrundningsbeslutet fattas av styrelsen sedan växelkursen fastställts. Innehållet i beslutet om fullmakt begränsas av de gränser som i 4 mom. uppställs för avrundning. Dessutom föreslås att styrelsen skall kunna besluta endast om sådan fondemission där bolagets fria egna kapital inte används och om ogiltigförklaring av aktier så att det belopp som sänks inte överförs till de vinstutdelbara medlen. Med stöd av fullmakt är det således möjligt att nedsätta aktiekapitalet för täckan-

de av förlust och så att medel överförs till överkursfonden. Bolagsstämman skall dessutom enligt prövning kunna uppställa begränsningar t.ex. för hur mycket av bolagets övriga egna kapital vid fondemission kan överföras till aktiekapitalet. Likaså skall bolagsstämman t.ex. kunna besluta om det nominella beloppet skall avrundas till närmaste fjärdedels euro, eller eventuellt till en hel euro.

På fullmaktsbeslut skall tillämpas vad som i 6 kap. bestäms om nedsättning av aktiekapital och i 4 kap. om fondemission. I fullmaktsbeslut som gäller fondemission behöver man dock inte nämna aktiernas nya nominella belopp, och inte det exakta beloppet av det kapital som överförs till aktiekapitalet från det övriga egna kapitalet, eftersom de inte är kända. Tillämpningen av lagens 6 kap. skall avse alla åtgärder i anslutning till beslutet, såsom förslag till fullmaktsbeslut och uppgifter som lämnas i dem. Enligt 6 kap. 3 § 1 mom. 4 punkten skall i nedsättningsbeslutet t.ex. nämnas nedsättningens inverkan på det egna kapitalet. Eftersom man enligt 2 punkten i nämnda moment också kan uppge nedsättningsbeloppet såsom minimi- och maximibelopp, kan inverkan på bolagets eget kapital uppges på samma sätt. Kravet försvårar således inte fattandet av fullmaktsbeslutet.

Fullmakten skall vara i kraft endast ett år. Bestämmelsen motsvarar det som på annat ställe i lagen bestäms om fullmakt. Eftersom det är fråga om en åtgärd under övergångsperioden behövs en längre fullmaktstid uppenbarligen inte. Fullmaktsbeslutet skall registreras efter det lagen blivit stadfäst. Om fullmaktsbeslutet fattas först efter det lagen blivit stadfäst, men innan lagen träder i kraft, måste registreringen naturligtvis göras utan dröjsmål efter det fullmaktsbeslutet fattats.

6. Med stöd av den föreslagna övergångsbestämmelsen skall ett i 3 mom. i dessa bestämmelser avsett beslut om ibruktagande av euron kunna anmälas för registrering redan innan lagen träder i kraft. Registreringen skall kunna göras så att den träder i kraft samma dag som den föreslagna lagen. Eftersom bolaget dock inte innan lagen träder i kraft kan känna till växelkursen mellan finska marken och euron, skall i lagen tas in en bestämmelse om hur ändringen av bolagsordningen till denna del skall anmälas för registrering. Enligt den föreslagna bestäm-

melsen skall bolaget i övrigt iaktta sedvanligt registreringsförfarande, men eftersom bolaget inte kan uppge det exakta innehållet i de bolagsordningsbestämmelser som gäller aktiekapitalet och aktiens nominella belopp, skall bolaget i registeranmälan be att registermyndigheten på tjänstens vägnar ändrar bolagsordningens bestämmelser om aktiekapitalet och aktiens nominella belopp så att aktiekapitalet och aktiens nominella belopp uttrycks i euro. På en sådan ändring tillämpas det som sägs i 7 mom. i övergångsbestämmelserna.

Om bolaget fattar ett i 9 kap. 14 § 3 mom. avsett beslut om avstående från aktiernas nominella belopp, skall också denna ändring kunna anmälas för registrering redan innan den föreslagna lagen träder i kraft, så att registreringen skulle träda i kraft när lagen träder i kraft. Registreringen av en sådan bolagsordningsändring är inte förknippad med procedurbestämmelser som avviker från sedvanlig registrering.

7. I det föreslagna momentet skall föreskrivas hur bolaget anses ha övergått till euro i en sådan situation där bolaget inte avrundar aktiernas nominella belopp eller avstår från aktiernas nominella belopp. Bolaget skall i sådana situationer anses ha ändrat sitt aktiekapital till euro enligt den slutliga växelkursen. Aktiekapitalet skall avrundas till närmaste cent. Aktiernas nominella belopp skall därefter räknas ut genom att aktiekapitalet divideras med antalet aktier. I en akties nominella belopp skall härvid i typiska fall ingå flera decimaler. De skall inte avrundas. Av presentationstekniska skäl skall det nominella beloppet dock kunna anges med en cents noggrannhet i handelsregistret, bolagsordningar och juridiska dokument. Vid denna presentationstekniska avrundning skall avrundningsbestämmelserna i den andra förordningen iakttas. Detta arrangemang har inte någon juridisk betydelse. Av handelsregistret, bolagsordningen och juridiska handlingar skall också framgå hur det exakta nominella beloppet vid behov kan räknas ut.

De principer som anges i det föreslagna momentet skall tillämpas även den 1 januari 2002, varvid euron tas i bruk i samtliga bolag oberoende av om ett bolag ändrar sin bolagsordning. Ett bolag skall naturligtvis också i detta sammanhang kunna fatta separata beslut om t.ex. avrundning av aktiernas nominella belopp, varvid dessa åtgärder

skall åsidosätta de principer som framförs i momentet.

1.2. Lag om ändring av vissa övergångsbestämmelser i lagen om ändring av lagen om aktiebolag

Det föreslås att 3 och 4 mom. i övergångsbestämmelserna ändras så att de motsvarar det krav på aktiebolags minimikapital som ingår i förslaget till 1 kap. 1 § 3 mom.

I 27 mom. i övergångsbestämmelserna förutsätts att ett bolag som enligt den tidigare lagen har löst in av sina aktier utan att nedsätta aktiekapitalet skall nedsätta sitt aktiekapital med ett belopp motsvarande det sammanräknade nominella beloppet av de inlösta aktierna. Syftet med bestämmelsen är att det sammanräknade nominella beloppet av aktierna i bolaget skall motsvara beloppet av aktiekapitalet. Om bolaget i överensstämmelse med 9 kap. 14 § 3 mom. har avstått från användningen av nominellt belopp för aktierna, kan motsvarande mål inte uppställas. Det föreslås att övergångsbestämmelsen ändras så att ett bolag som har avstått från det nominella beloppet inte skall behöva nedsätta aktiekapitalet så som avses i bestämmelsen.

Bolagen skall inte kunna gå över till euro, om de inte har nedsatt sitt aktiekapital på det sätt som krävs i övergångsbestämmelsen eller avstått från användningen av nominellt belopp. I bruktagandet av euron i ett sådant bolag skulle med stöd av 7 mom. i övergångsbestämmelserna till den i denna proposition föreslagna lagen om ändring av lagen om aktiebolag innebära en automatisk höjning av det nominella beloppet.

Om bolaget inte, i enlighet med 27 mom. i övergångsbestämmelserna, har nedsatt sitt aktiekapital före den 1 januari 2002, påverkar ibruktagandet av euron inte en sådan delägars ställning vars rätt bestäms utifrån aktiens nominella belopp.

Det föreslås att övergångsbestämmelsernas 30 mom. ändras så att det motsvarar de ändringar som föreslagits i denna proposition.

1.3. Lagen om bostadsaktiebolag

Det föreslås att i lagen om bostadsaktiebolag görs likadana ändringar som i lagen om aktiebolag. Ändringarna har motiverats i samband med motsvarande ändringar av lagen om aktiebolag. Den föreslagna ändring-

en av 4 § 1 mom. i lagen om bostadsaktiebolag motsvarar de ändringar som föreslås i 1 kap. 1 § 3 och 4 mom. lagen om aktiebolag. Den föreslagna ändringen av 8 § 1 mom. 5 punkten motsvarar den ändring som föreslås i 2 kap. 3 § 5 punkten i lagen om aktiebolag. De föreslagna ändringarna av 15 § 3 mom. och 16 § 2 mom. motsvarar de föreslagna ändringarna av 3 kap. 5 § 2 mom. och 6 § 1 mom. i lagen om aktiebolag och ändringen av 40 § 2 mom. den ändring som föreslås i 9 kap. 14 § 3 mom. lagen om aktiebolag.

Lagen om bostadsaktiebolag skall enligt förslaget inte ändras i samma omfattning som lagen om aktiebolag, eftersom flera av ändringarna av lagen om aktiebolag med stöd av 3 § lagen om bostadsaktiebolag blir direkt tillämpliga på bostadsaktiebolag. I fråga om bostadsaktiebolag föreslås inte den i 3 kap. 4 a § avsedda möjligheten att öka eller minska antalet aktier utan att ändra aktiekapitalet.

Med stöd av 4 § 1 mom. lagen om bostadsaktiebolag tillämpas på bokföringsmässigt motvärde det som bestäms om nominellt belopp. I 44 § 2 mom. och 75 § 1 mom. lagen om bostadsaktiebolag nämns nominellt belopp.

De föreslagna övergångsbestämmelserna motsvarar bestämmelserna i lagen om aktiebolag. Förutom att laghänvisningarna är olika hänvisas i 4 mom. i övergångsbestämmelserna till byggnadsfonden i stället för överkursfonden.

1.4. Handelsregisterlagen

9 §. Det föreslås att 1 mom. 6 punkten ändras så att det nominella beloppet skall uppges i grundanmälan och med stöd av 14 § i ändringsanmälan endast om bolagets aktier har nominellt belopp. Om aktierna saknar nominellt belopp skall det bokföringsmässiga motvärdet anmälas för registrering.

2. Ikraftträdande

Det föreslås att lagarna skall träda i kraft den 1 januari 1999 då Europeiska ekonomiska och monetära unionens tredje etapp börjar.

Aktiebolag och bostadsaktiebolag skall i överensstämmelse med övergångsbestämmel-

serna kunna besluta om ibruktagande av euron redan innan lagen träder i kraft. Ett sådant beslut skall kunna anmälas för registrering innan lagen träder i kraft. Besluten skall registreras, och de träder enligt förslaget i kraft den 1 januari 1999. Med hjälp av över-

gångsbestämmelserna skall bolagen i praktiken kunna se till att euron kan tas i bruk genast vid ingången av övergångsperioden.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

1.

Lag**om ändring av lagen om aktiebolag**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen den 29 september 1978 (734/1978) om aktiebolag 1 kap. 1 § 3 mom., 2 kap. 2 § 2 mom. 2 punkten, 3 § 1 mom. 5 punkten, 9 § 2 mom. och 11 § 1 mom., 3 kap. 5 § 2 mom. och 6 § 1 mom., 8 kap 1 § 1 mom., 3 § 1 mom., 8 § 1 mom. och 11 § 1 mom. samt 11 kap. 7 § 1 mom. 2 punkten,

av dessa lagrum 1 kap. 1 § 3 mom., 2 kap. 2 § 2 mom. 2 punkten och 9 § 2 mom., 3 kap. 5 § 2 mom., 8 kap. 1 § 1 mom., 3 § 1 mom., 8 § 1 mom. och 11 § 1 mom. samt 11 kap. 7 § 1 mom. 2 punkten sådana de lyder i lag 145/1997, samt

fogas till 1 kap. 1 §, sådan den lyder delvis ändrad i nämnda lag 145/1997, ett nytt 4 mom., till 3 kap. en ny 4 a § och till 9 kap. 14 §, sådan den lyder delvis ändrad i sist-nämnda lag, ett nytt 3 mom. som följer:

1 kap.

Allmänna stadganden

1 §

Aktiekapitalet skall uppgå till minst 8 000 euro i privata aktiebolag och till minst 80 000 euro i publika aktiebolag. Aktierna skall lyda på lika belopp, om aktiekapitalet är fördelat på flera aktier.

För en aktie kan i bolagsordningen bestämmas ett nominellt belopp. Om något nominellt belopp inte har bestämts, beräknas för aktien ett bokföringsmässigt motvärde genom att aktiekapitalet divideras med antalet aktier. På det bokföringsmässiga motvärdet tillämpas bestämmelserna om nominellt belopp, om inte annat bestäms någon annanstans i lag.

2 kap.

Aktiebolags bildande

2 §

Stiftelseurkunden skall innehålla ett förslag till bolagsordning, och i den skall anges

2) det belopp som för varje aktie skall betalas till bolaget och, om aktierna inte har något nominellt belopp, vilken del av det belopp som för aktien betalas till bolaget skall antecknas i aktiekapitalet,

3 §

I bolagsordningen skall anges:

5) aktiens nominella belopp eller, om aktien inte har något nominellt belopp, aktiernas antal eller minimi- och maximiantal,

9 §

Som aktiekapital registreras det sammanlagda nominella beloppet av tecknade och tecknarna tilldelade aktier, med avdrag för det sammanlagda nominella beloppet av aktier som enligt 12 § förklarats ogiltiga. Om aktierna inte har något nominellt belopp, skall vid beräkning av det aktiekapital som registreras i stället användas det belopp som enligt 2 § 2 mom. 2 punkten antecknas i aktiekapitalet. Det aktiekapital som registreras skall uppgå till minst bolagets minimikapital.

11 §

Det belopp som skall betalas för en aktie får inte understiga aktiens nominella belopp eller, om aktierna inte har något nominellt belopp när bolaget bildas, det i 2 § 2 mom. 2 punkten avsedda belopp som antecknas i aktiekapitalet.

3 kap.

Aktie, aktiebrev och aktiebok

4 a §

Om aktierna i bolaget inte har något nominellt belopp, får bolagsstämman med en majoritet som avses i 9 kap. 14 § besluta att öka antalet aktier utan att höja aktiekapitalet eller minska antalet aktier utan att nedsätta aktiekapitalet. Höjningen och minskningen skall göras i proportion till aktieägarnas innehav och aktieslagen. Vid emission av nya aktier iaktas i tillämpliga delar det som bestäms om emissionsbevis och emissionskuponger samt det som i 4 kap. 14 § bestäms om förlust av aktie vid fondemission. För de aktier som är föremål för minskningen gäller i tillämpliga delar bestämmelserna i 6 och 14 § samt 6 kap. 1 § 4 mom.

För de aktieägar rättigheter som de ny aktierna medför gäller i tillämpliga delar bestämmelserna i 4 kap. 10 § 2 mom. Antalet aktier anses ha minskats när beslutet har registrerats.

Om bolaget ändrar antalet aktier genom ett beslut som avses i 1 mom., förändras den rätt att teckna nya aktier som följer av optionsrätt och konvertibelt skuldebrev i samma förhållande.

5 §

I ett aktiebrev skall anges bolagets firma, registernummer samt aktiens eller aktiebrevets ordningsnummer. Aktiebrevet skall dateras samt undertecknas av styrelsen eller av en person som styrelsen har befullmäktigat därtill. Namnteckningen får återges genom tryckning eller på annat motsvarande sätt.

6 §

Om bolaget vid inlösen av aktier eller upplösning av bolaget erlägger betalning till aktieägare, skall anteckning om det utan

dröjsmål göras på aktiebrevet. Anteckning skall också göras när en aktie förklaras ogiltig utan att betalning erläggs.

8 kap.

Bolagets ledning

1 §

Bolaget skall ha en styrelse bestående av minst tre medlemmar. Om bolagets aktiekapital är mindre än 80 000 euro, kan styrelsen dock bestå av färre än tre medlemmar. I så fall skall det dessutom finnas minst en suppleant i styrelsen.

3 §

Bolaget kan ha en verkställande direktör, om så bestäms i bolagsordningen eller styrelsen så beslutar. Ett bolag vars aktiekapital uppgår till minst 80 000 euro, skall ha en verkställande direktör.

8 §

Om styrelsen består av flera medlemmar, skall den ha en ordförande. Ordföranden väljs av styrelsen, om inte något annat bestäms i bolagsordningen eller har beslutats när styrelsen valdes. Vid lika röstetal inom styrelsen väljs ordföranden genom lottning. I ett bolag vars aktiekapital är minst 80 000 euro får verkställande direktören vara styrelseordförande endast om bolaget har ett förvaltningsråd.

11 §

I bolagsordningen kan bestämmas att bolaget skall ha ett förvaltningsråd. I ett bolag vars aktiekapital är mindre än 80 000 euro får ett förvaltningsråd inte inrättas.

9 kap.

Bolagsstämma

14 §

Beslut om att ändra bolagsordningen så att bolaget avstår från aktiernas nominella belopp skall fattas i enlighet med 1 mom., om inte något annat följer av bolagsordningen

eller denna lag. Om den rätt som en aktie medför bestäms på basis av aktiens nominella belopp, påverkas denna rätt inte av att det nominella beloppet slopas, om inte något annat beslutas. Om inte den rätt som en aktie medför ändras, skall i bolagsordningen tas in ett omnämnande av aktiens nominella belopp vid den tidpunkt då beslutet fattades.

11 kap.

Bokslut och koncernbokslut

7 §

I balansräkningen eller i dess bilaga skall särskilt tas upp

2) penninglån till personer som avses i 1 kap. 4 § 1 mom. 2 punkten och till dem som står i sådant förhållande till dessa som anges i 4 eller 5 punkten i nämnda moment, om lånen sammanlagt överstiger 20 000 euro eller fem procent av bolagets eget kapital enligt balansräkningen eller koncernbalansräkningen, samt

Ikraftträdande

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 1999.

Övergångsbestämmelser

2. Bolagets aktiekapital och aktiernas nominella belopp kan utan hinder av 1 kap. 1 § 3 mom. anges i finska mark, om bolagets stiftelseurkund har undertecknats innan denna lag trätt i kraft eller undertecknas före den 1 januari 2002. Aktiekapitalets minimibelopp och andra i denna lag i euro angivna belopp omvandlas till finska mark enligt den slutliga växelkurs som Europeiska unionens råd givit på basis av artikel 109 1 punkt 4 i fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen.

3. Om bolaget före den 1 januari 2002 ändrar bolagsordningens bestämmelser om aktiekapital och aktiens nominella belopp så att aktiekapitalet och det nominella beloppet anges i euro, är en förutsättning för ett giltigt beslut att det omfattas av mer än hälften av de avgivna rösterna eller, om rösterna faller lika, att ordföranden har förenat sig med beslutet. Om bolaget samtidigt beslutar

att höja eller nedsätta aktiekapitalet eller slopa aktiernas nominella värde i enlighet med 9 kap. 14 § 3 mom., iakttas dock bestämmelserna om den majoritet som krävs för dessa beslut.

4. Om bolaget i samband med omvandling av aktiekapitalet och aktiernas nominella belopp i euro eller därefter ändrar bolagsordningen så att det nominella beloppet höjs eller sänks till närmaste högre eller lägre jämna tal eller till någon mellanliggande tiondel eller fjärdedel av euron, tillämpas på beslutet inte det som i 9 kap. 14 § 1 mom. bestäms om den majoritet som behövs för ändring av bolagsordningen. För beslutet gäller i tillämpliga delar det som i 9 kap. 14 § 3 mom. andra och tredje meningen bestäms om de verkningar som avstående från nominellt belopp har på aktieägarnas rätt och om det omnämnande av det nominella beloppet som skall tas in i bolagsordningen. Bolaget kan överföra nedsättningsbeloppet eller en del av det till överkursfonden. Ändringen skall anmälas för registrering senast den 31 augusti 2004.

5. Har bolaget före ikraftträdandet av denna lag fattat beslut om sådan ändring av bolagsordningen som avses i 3 mom. eller i 9 kap. 14 § 3 mom., är beslutet giltigt, om det har fattats i överensstämmelse med denna lag. Bolagsstämman kan före denna lags ikraftträdande befullmäktiga styrelsen att besluta om ändring av bolagsordningen på det sätt som avses i 4 mom. Styrelsen kan med stöd av befullmäktigande besluta endast om sådan fondemission för vilken inte används bolagets fria egna kapital och om sådan ogiltigförklaring av egna aktier där det nedsatta beloppet inte överförs till det fria egna kapitalet. På den majoritet som behövs för fullmaktsbeslutet tillämpas inte det som i 9 kap. 14 § 1 mom. föreskrivs om nödvändig majoritet vid beslut. För fullmaktsbeslut som gäller nedsättning gäller i tillämpliga delar det som i 6 kap. bestäms om nedsättning av aktiekapitalet. För fullmaktsbeslut som gäller höjning gäller i tillämpliga delar det som i 4 kap. bestäms om fondemission. I fullmaktsbeslutet behöver dock inte nämnas aktiens nya nominella belopp eller det belopp som från det övriga egna kapitalet överförs till aktiekapitalet. En fullmakt är i kraft högst ett år från bolagsstämmans beslut. Fullmaktsbeslutet skall anmälas för registrering utan dröjsmål efter det att lagen har antagits och blivit stadfäst.

6. En i 3 mom. och i 9 kap. 14 § 3 mom. avsedd ändring av bolagsordningen kan anmälas för registrering innan denna lag träder i kraft så att registreringen träder i kraft när lagen träder i kraft. En sådan ändring av bolagsordningen som avses i 3 mom. registreras på tjänstens vägnar så att registermyndigheten ändrar aktiekapitalet enligt bolagsordningen och, om bolaget inte har avstått från aktiernas nominella belopp på det sätt som avses i 9 kap. 14 § 3 mom., de bestämmelser som gäller aktiernas nominella belopp i överensstämmelse med 7 mom.

7. Om bolagsstämman beslutar att omvandla aktiekapitalet och aktiernas nominella belopp i euro före den 1 januari 2002, och av beslutet inte framgår annat, anses bolagets aktiekapital ha omvandlats i euro

enligt den slutliga växelkurs som Europeiska unionens råd givit på basis av artikel 109 I punkt 4 i fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, avrundat till närmaste cent, och aktiernas nominella belopp räknas ut genom att det i euro angivna aktiekapitalet divideras med aktiernas antal. Det så erhållna nominella beloppet avrundas inte, men det kan anmälas för registrering samt i bolagsordningen och andra juridiska dokument anges med en cents noggrannhet utan att detta dock inverkar på aktieägarnas eller någon annans rättigheter. Av registret, bolagsordningen och andra juridiska dokument skall framgå att det inte är fråga om ett exakt nominellt belopp. Bestämmelserna i detta moment tillämpas också när euron tas i bruk i bolaget den 1 januari 2002.

2.

Lag**om ändring av vissa övergångsbestämmelser i lagen om ändring av lagen om aktiebolag**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen den 14 februari 1997 om ändring av lagen om aktiebolag (145/1997) ikraftträdelsebestämmelsernas 3, 4, 27 och 30 mom. som följer:

Allmänna övergångsstadganden

3. På ett bolag vars stiftelseurkund har undertecknats innan denna lag har trätt i kraft och vars aktiekapital är mindre än 8 000 euro när lagen träder i kraft tillämpas det krav på minimiaktiekapital som avses i 1 kap. 1 § 3 mom. sedan sju år förflutit från lagens ikraftträdande. Efter att lagen har trätt i kraft får ett sådant bolag inte besluta att nedsätta sitt aktiekapital, om detta efter nedsättningen skulle underskrida 8 000 euro, om inte något annat följer av dessa övergångsbestämmelser.

4. Ett bolag vars aktiekapital är mindre än 8 000 euro sedan sju år förflutit från denna lags ikraftträdande skall träda i likvidation. Beslutet om att bolaget skall träda i likvidation fattas av domstol på anmälan av registermyndigheten eller på ansökan av den vars rätt kan vara beroende av att bolaget träder i likvidation. Ett beslut om att bolaget skall träda i likvidation får likväl inte fattas, om bolaget för registrering har anmält ett beslut om ökning av aktiekapitalet till minst 8 000 euro eller ett beslut om ombildande av bolaget till öppet bolag eller kommanditbolag eller ett beslut om att bolagets verksamhet fortsätts av en enskild näringsidkare, och om registreringen inte förvägras.

denna lag skall ett bolag inom tre år från denna lags ikraftträdande nedsätta sitt aktiekapital med ett belopp som motsvarar det nominella värdet av de aktier som bolaget enligt de bestämmelser som var i kraft när denna lag trädde i kraft har löst in och avfört från aktieboken utan att nedsätta aktiekapitalet. Beslutet om nedsättning av aktiekapitalet kan i dessa fall fattas av styrelsen, om aktiekapitalet efter nedsättningen inte underskrider minimiaktiekapitalet. Underskrider bolagets aktiekapital efter nedsättningen av aktiekapitalet minimiaktiekapitalet i ovan nämnda lagrum skall 3 och 4 punkten tillämpas. Vad som sägs i denna övergångsbestämmelse tillämpas inte, om bolaget avstår från aktiernas nominella belopp. Om bolaget inte har nedsatt aktiekapitalet på det sätt som avses i denna övergångsbestämmelse eller avstått från aktiernas nominella belopp, kan bolaget inte besluta ändra bolagsordningen så att aktiekapitalet och det nominella beloppet anges i euro.

Övergångsstadganden om bolagets ledning

30. Privata aktiebolag som bildats innan denna lag trädde i kraft och vilkas aktiekapital uppgår till minst 80 000 euro och högst 1 000 000 mark skall organisera sin ledning i överensstämmelse med denna lag inom tre år från lagens ikraftträdande.

Övergångsstadganden om egna aktier

27. Utan hinder av 1 kap. 1 § 3 mom. i

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1999.

3.

Lag**om ändring av lagen om bostadsaktiebolag**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen den 17 maj 1991 om bostadsaktiebolag (809/1991) 4 § 1 mom., 8 § 5 punkten, 15 § 3 mom. och 16 § 2 mom., samt
fogas till 40 § ett nytt 2 mom. som följer:

4 §

Aktiekapital och aktier

Ett bostadsaktiebolag skall ha ett aktiekapital som är fördelat på aktier. Aktierna skall vara minst tre och de skall lyda på lika belopp. Aktiekapitalet skall uppgå till minst 8 000 euro. För en aktie kan i bolagsordningen bestämmas ett nominellt belopp. Om något nominellt belopp inte har bestämts, beräknas för aktien ett bokföringsmässigt motvärde genom att aktiekapitalet divideras med antalet aktier. På det bokföringsmässiga motvärdet tillämpas bestämmelserna om nominellt belopp, om inte annat bestäms någon annanstans i lag.

8 §

Bolagsordning

I ett bostadsaktiebolags bolagsordning skall anges

5) aktiens nominella belopp eller, om aktien inte har något nominellt belopp, aktiernas antal eller minimi- och maximiantal,

15 §

Aktiebrev

På aktiebrevet skall genom tryckning antecknas bolagets firma samt aktiens eller aktiernas nummer, den lägenhet till vilken aktiegruppen medför besittningsrätt samt uppgift om en bestämmelse i bolagsordningen om lösningsrätt enligt 11 eller 12 §.

16 §

Anteckningar på aktiebrev

Har en aktie makulerats eller bolaget blivit upplöst, skall en anteckning om detta göras i aktiebrevet.

40 §

Ändring av bolagsordningen

Beslut om att ändra bolagsordningen så att bolaget avstår från aktiernas nominella belopp skall fattas i enlighet med 1 mom. om inte något annat följer av bolagsordningen eller denna lag. Om den rätt som en aktie medför bestäms på basis av aktiens nominella belopp, påverkas denna rätt inte av att det nominella beloppet slopas, om inte något annat beslutas. Om inte den rätt som en aktie medför ändras, skall i bolagsordningen tas in ett omnämnande av aktiens nominella belopp vid den tidpunkt då beslutet fattades.

Ikraftträdande

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 1999.

Övergångsbestämmelser

2. Bolagets aktiekapital och aktiernas nominella belopp kan utan hinder av 4 § 1 mom. anges i finska mark, om bolagets stiftelseurkund har undertecknats innan denna lag trätt i kraft eller undertecknas före den 1 januari 2002. Aktiekapitalets minimibelopp och andra i denna lag i euro angivna belopp omvandlas till finska mark enligt den slutliga växelkurs som Europeiska unionens

råd givit på basis av artikel 109 1 punkt 4 i fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen.

3. Om bolaget före den 1 januari 2002 ändrar bolagsordningens bestämmelser om aktiekapital och aktiens nominella belopp så att aktiekapitalet och det nominella beloppet anges i euro, är en förutsättning för ett giltigt beslut att det omfattas av mer än hälften av de avgivna rösterna eller, om rösterna faller lika, att ordföranden har förenat sig med beslutet. Om bolaget samtidigt beslutar att höja eller nedsätta aktiekapitalet eller slopa aktiernas nominella värde i enlighet med 40 § 2 mom., iaktas dock bestämmelserna om den majoritet som krävs för dessa beslut.

4. Om bolaget i samband med omvandling av aktiekapitalet och aktiernas nominella belopp i euro eller därefter ändrar bolagsordningen så att det nominella beloppet höjs eller sänks till närmaste högre eller lägre jämna tal eller till någon mellanliggande tiondel eller fjärdedel av euron, tillämpas på beslutet inte det som i 40 § 1 mom. bestäms om den majoritet som behövs för ändring av bolagsordningen. För beslutet gäller i tillämpliga delar det som 40 § 2 mom. andra och tredje meningen bestäms om de verkningar som avstående från nominellt belopp har på aktieägarnas rätt och om det omnämnande av det nominella beloppet som skall tas in i bolagsordningen. Bolaget kan överföra nedsättningsbeloppet eller en del av det till byggnadsfonden. Ändringen skall anmälas för registrering senast den 31 augusti 2004.

5. Har bolaget före ikraftträdandet av denna lag fattat beslut om sådan ändring av bolagsordningen som avses i 3 mom. eller i 40 § 2 mom., är beslutet giltigt, om det har fattats i överensstämmelse med denna lag. Bolagsstämman kan före denna lags ikraftträdande befullmäktiga styrelsen att besluta om ändring av bolagsordningen på det sätt som avses i 4 mom. Styrelsen kan med stöd av befullmäktigande besluta endast om sådan fondemission för vilken inte används bolagets fria egna kapital och om sådan ogiltigförklaring av egna aktier där det nedsatta beloppet inte överförs till det fria egna kapitalet. På den majoritet som behövs för fullmaktbeslutet tillämpas inte det som i

40 § 1 mom. föreskrivs om nödvändig majoritet vid beslut. För fullmaktbeslut som gäller nedsättning gäller i tillämpliga delar det som i 6 kap. bestäms om nedsättning av aktiekapitalet. För fullmaktbeslut som gäller höjning gäller i tillämpliga delar det som i 4 kap. lagen om aktiebolag bestäms om fondemission. I fullmaktbeslutet behöver dock inte nämnas aktiens nya nominella belopp eller det belopp som från det övriga egna kapitalet överförs till aktiekapitalet. En fullmakt är i kraft högst ett år från bolagsstämmans beslut. Fullmaktbeslutet skall anmälas för registrering utan dröjsmål efter det att lagen har antagits och blivit stadfäst.

6. En i 3 mom. och i 40 kap. 2 mom. avsedd ändring av bolagsordningen kan anmälas för registrering innan denna lag träder i kraft så att registreringen träder i kraft när lagen träder i kraft. En sådan ändring av bolagsordningen som avses i 3 mom. registreras på tjänstens vägnar så att registermyndigheten ändrar aktiekapitalet enligt bolagsordningen och, om bolaget inte har avstått från aktiernas nominella belopp på det sätt som avses i 40 § 2 mom., de bestämmelser som gäller aktiernas nominella belopp i överensstämmelse med 7 mom.

7. Om bolagsstämman beslutar att omvandla aktiekapitalet och aktiernas nominella belopp i euro före den 1 januari 2002, och av beslutet inte framgår annat, anses bolagets aktiekapital ha omvandlats i euro enligt den slutliga växelkurs som Europeiska unionens råd givit på basis av artikel 109 1 punkt 4 i fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, avrundat till närmaste cent, och aktiernas nominella belopp räknas ut genom att det i euro angivna aktiekapitalet divideras med aktiernas antal. Det så erhållna nominella beloppet avrundas inte, men det kan anmälas för registrering samt i bolagsordningen och andra juridiska dokument anges med en cents noggrannhet utan att detta dock inverkar på aktieägarnas eller någon annans rättigheter. Av registret, bolagsordningen och andra juridiska dokument skall framgå att det inte är fråga om ett exakt nominellt belopp. Bestämmelserna i detta moment tillämpas också när euron tas i bruk i bolaget den 1 januari 2002.

4.

Lag**om ändring av 9 § handelsregisterlagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i handelsregisterlagen av den 2 februari 1979 (129/1979) 9 § 1 mom. 6 punkten
 som följer:

9 §
 I ett aktiebolags grundansökan skall näm-
 nas

talet, om bestämmelser därom ingår i bolags-
 sordningen;

6) aktiekapitalet, aktiernas antal, aktiernas
 nominella belopp eller bokföringsmässiga
 motvärde samt minimi- och maximikapital

Denna lag träder i kraft den 1 januari
 1999.

Helsingfors den 5 juni 1998

Republikens President

MARTTI AHTISAARI

Justitieminister *Jussi Järventaus*

1.

Lag**om ändring av lagen om aktiebolag**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen den 29 september 1978 (734/1978) om aktiebolag 1 kap. 1 § 3 mom., 2 kap. 2 § 2 mom. 2 punkten, 3 § 1 mom. 5 punkten, 9 § 2 mom. och 11 § 1 mom., 3 kap. 5 § 2 mom. och 6 § 1 mom., 8 kap 1 § 1 mom., 3 § 1 mom., 8 § 1 mom. och 11 § 1 mom. samt 11 kap. 7 § 1 mom. 2 punkten,

av dessa lagrum 1 kap. 1 § 3 mom., 2 kap. 2 § 2 mom. 2 punkten och 9 § 2 mom., 3 kap. 5 § 2 mom., 8 kap. 1 § 1 mom., 3 § 1 mom., 8 § 1 mom. och 11 § 1 mom. samt 11 kap. 7 § 1 mom. 2 punkten sådana de lyder i lag 145/1997, samt

fogas till 1 kap. 1 §, sådan den lyder delvis ändrad i nämnda lag 145/1997, ett nytt 4 mom., till 3 kap. en ny 4 a § och till 9 kap. 14 §, sådan den lyder delvis ändrad i sist-nämnda lag, ett nytt 3 mom. som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

Allmänna stadganden

1 §

Aktiekapitalet skall uppgå till minst 50 000 mark i privata aktiebolag och till minst 500 000 mk i publika aktiebolag. Aktierna skall lyda på lika belopp, om aktiekapitalet är fördelat på flera aktier.

Aktiekapitalet skall uppgå till minst 8 000 euro i privata aktiebolag och till minst 80 000 euro i publika aktiebolag. Aktierna skall lyda på lika belopp, om aktiekapitalet är fördelat på flera aktier.

För en aktie kan i bolagsordningen bestämmas ett nominellt belopp. Om något nominellt belopp inte har bestämts, beräknas för aktien ett bokföringsmässigt motvärde genom att aktiekapitalet divideras med antalet aktier. På det bokföringsmässiga motvärdet tillämpas bestämmelserna om nominellt belopp, om inte annat bestäms någon annanstans i lag.

2 kap.

Aktiebolags bildande

2 §

Stiftelseurkunden skall innehålla ett förslag till bolagsordning, och i den skall anges

2) det belopp som för varje aktie skall be-

2) det belopp som för varje aktie skall be-

Gällande lydelse

talas till bolaget,

Föreslagen lydelse

talas till bolaget *och, om aktierna inte har något nominellt belopp, vilken del av det belopp som för aktien betalas till bolaget skall antecknas i aktiekapitalet,*

3 §

I bolagsordningen skall anges:

5) aktiernas nominella belopp;

5) aktiens nominella belopp *eller, om aktien inte har något nominellt belopp, aktiernas antal eller minimi- och maximiantal,*

9 §

Som aktiekapital registreras det sammanlagda nominella beloppet av tecknade och tecknarna tilldelade aktier med avdrag för det sammanlagda nominella beloppet av aktier som enligt 12 § förklarats ogiltiga. Det aktiekapital som registreras skall uppgå till minst bolagets minimikapital.

Som aktiekapital registreras det sammanlagda nominella beloppet av tecknade och tecknarna tilldelade aktier, med avdrag för det sammanlagda nominella beloppet av aktier som enligt 12 § förklarats ogiltiga. *Om aktierna inte har något nominellt belopp, skall vid beräkning av det aktiekapital som registreras i stället användas det belopp som enligt 2 § 2 mom. 2 punkten antecknas i aktiekapitalet.* Det aktiekapital som registreras skall uppgå till minst bolagets minimikapital.

11 §

Det belopp som skall erläggas för aktie får icke understiga aktiens nominella belopp.

11 §

Det belopp som skall *betalas* för en aktie får *inte* understiga aktiens nominella belopp *eller, om aktierna inte har något nominellt belopp när bolaget bildas, det i 2 § 2 mom. 2 punkten avsedda belopp som antecknas i aktiekapitalet.*

3 kap.

Aktie, aktiebrev och aktiebok

4 a §

Om aktierna i bolaget inte har något nominellt belopp, får bolagsstämman med en majoritet som avses i 9 kap. 14 § besluta att öka antalet aktier utan att höja aktiekapitalet eller minska antalet aktier utan att nedsätta aktiekapitalet. Höjningen och minskningen skall göras i proportion till aktieägarnas in-

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

nehav och aktieslagen. Vid emission av nya aktier iaktas i tillämpliga delar det som bestäms om emissionsbevis och emissionskuponger samt det som i 4 kap. 14 § bestäms om förlust av aktie vid fondemission. För de aktier som är föremål för minskningen gäller i tillämpliga delar bestämmelserna i 6 och 14 § samt 6 kap. 1 § 4 mom.

För de aktieägarrättigheter som de nya aktierna medför gäller i tillämpliga delar bestämmelserna i 4 kap. 10 § 2 mom. Antalet aktier anses ha minskats när beslutet har registrerats.

Om bolaget ändrar antalet aktier genom ett beslut som avses i 1 mom., förändras den rätt att teckna nya aktier som följer av optionsrätt och konvertibelt skuldebrev i samma förhållande.

5 §

I aktiebrev skall anges bolagets firma, registernummer, aktiens eller aktiebrevets ordningsnummer *samt aktiens nominella belopp*. Varje aktiebrev skall dateras samt undertecknas av styrelsen eller av en person som styrelsen har befullmäktigat därtill. Namnteckningen får återges genom tryckning eller på annat därmed jämförbart sätt.

I ett aktiebrev skall anges bolagets firma, registernummer *samt* aktiens eller aktiebrevets ordningsnummer. Aktiebrevet skall dateras samt undertecknas av styrelsen eller av en person som styrelsen har befullmäktigat därtill. Namnteckningen får återges genom tryckning eller på annat *motsvarande* sätt.

6 §

Om bolaget vid inlösen av aktie, *vid minskning av dess nominella belopp eller vid upplösning av bolaget* erlägger betalning till aktieägare, skall anteckning därom *ofördröjligen* göras på aktiebrevet. Anteckning skall likaså göras, när aktie förklaras ogiltig *eller dess nominella belopp har minskats utan att betalning erlagts*.

6 §

Om bolaget vid inlösen av aktier eller upplösning av bolaget erlägger betalning till aktieägare, skall anteckning *om det utan dröjsmål* göras på aktiebrevet. Anteckning skall *också* göras när en aktie förklaras ogiltig utan att betalning *erläggs*.

8 kap.

Bolagets ledning

1 §

Bolaget skall ha en styrelse bestående av minst tre medlemmar. Om bolagets aktiekapital är mindre än 500 000 mark, kan styrelsen dock bestå av färre än tre medlemmar. I så fall skall det dessutom finnas minst en suppleant i styrelsen.

1 §

Bolaget skall ha en styrelse bestående av minst tre medlemmar. Om bolagets aktiekapital är mindre än 80 000 euro, kan styrelsen dock bestå av färre än tre medlemmar. I så fall skall det dessutom finnas minst en suppleant i styrelsen.

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

3 §

Bolaget kan ha en verkställande direktör, om så bestäms i bolagsordningen eller styrelsen så beslutar. Ett bolag vars aktiekapital uppgår till minst 500 000 mark, skall ha en verkställande direktör.

8 §

Om styrelsen består av flera medlemmar, skall den ha en ordförande. Ordföranden väljs av styrelsen, om inte något annat bestäms i bolagsordningen eller har beslutats när styrelsen valdes. Vid lika röstetal inom styrelsen väljs ordföranden genom lottning. I ett bolag vars aktiekapital är minst 500 000 mark får verkställande direktören vara styrelseordförande endast om bolaget har ett förvaltningsråd.

11 §

I bolagsordningen kan bestämmas, att bolaget skall ha ett förvaltningsråd. I ett bolag vars aktiekapital eller maximikapital är mindre än en miljon mark får ett förvaltningsråd inte inrättas.

3 §

Bolaget kan ha en verkställande direktör, om så bestäms i bolagsordningen eller styrelsen så beslutar. Ett bolag vars aktiekapital uppgår till minst 80 000 euro, skall ha en verkställande direktör.

8 §

Om styrelsen består av flera medlemmar, skall den ha en ordförande. Ordföranden väljs av styrelsen, om inte något annat bestäms i bolagsordningen eller har beslutats när styrelsen valdes. Vid lika röstetal inom styrelsen väljs ordföranden genom lottning. I ett bolag vars aktiekapital är minst 80 000 euro får verkställande direktören vara styrelseordförande endast om bolaget har ett förvaltningsråd.

11 §

I bolagsordningen kan bestämmas att bolaget skall ha ett förvaltningsråd. I ett bolag vars aktiekapital är mindre än 80 000 euro får ett förvaltningsråd inte inrättas.

9 kap.

Bolagstämma

14 §

Beslut om att ändra bolagsordningen så att bolaget avstår från aktiernas nominella belopp skall fattas i enlighet med 1 mom., om inte något annat följer av bolagsordningen eller denna lag. Om den rätt som en aktie medför bestäms på basis av aktiens nominella belopp, påverkas denna rätt inte av att det nominella beloppet slopas, om inte något annat beslutas. Om inte den rätt som en aktie medför ändras, skall i bolagsordningen tas in ett omnämmande av aktiens nominella belopp vid den tidpunkt då beslutet fattades.

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse*

11 kap.

Bokslut och koncernbokslut

7 §

I balansräkningen eller i dess bilaga skall
särskilt tas upp

2) penninglån till personer som avses i 1 kap. 4 § 1 mom. 2 punkten och till dem som står i sådant förhållande till dessa som anges i 4 eller 5 punkten i nämnda moment, om lånen sammanlagt överstiger 100 000 mark eller fem procent av bolagets eget kapital enligt balansräkningen eller koncernbalansräkningen, samt

2) penninglån till personer som avses i 1 kap. 4 § 1 mom. 2 punkten och till dem som står i sådant förhållande till dessa som anges i 4 eller 5 punkten i nämnda moment, om lånen sammanlagt överstiger 20 000 euro eller fem procent av bolagets eget kapital enligt balansräkningen eller koncernbalansräkningen, samt

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1999.

2.

Lag**om ändring av vissa övergångsbestämmelser i lagen om ändring av lagen om aktiebolag**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen den 14 februari 1997 om ändring av lagen om aktiebolag (145/1997) ikraftträdelsebestämmelsernas 3, 4, 27 och 30 mom. som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

Allmänna övergångsstadganden

3. På ett bolag vars stiftelseurkund har undertecknats innan denna lag har trätt i kraft och vars aktiekapital är mindre än 50 000 mark när lagen träder i kraft tillämpas det krav på minimiaktiekapital som avses i 1 kap. 1 § 3 mom. sedan sju år förflutit från lagens ikraftträdande. Efter att lagen har trätt i kraft får ett sådant bolag inte besluta att nedsätta sitt aktiekapital, om detta efter nedsättningen skulle underskrida 50 000 mark, om inte något annat följer av dessa övergångsstadganden.

4. Ett bolag vars aktiekapital är mindre än 50 000 mark sedan sju år förflutit från denna lags ikraftträdande skall träda i likvidation. Beslutet om att bolaget skall träda i likvidation fattas av domstol på anmälan av registermyndigheten eller på ansökan av den vars rätt kan vara beroende av att bolaget träder i likvidation. Ett beslut om att bolaget skall träda i likvidation får likväl inte fattas, om bolaget för registrering har anmält ett beslut om ökning av aktiekapitalet till minst 50 000 mark eller ett beslut om ombildande av bolaget till öppet bolag eller kommanditbolag eller ett beslut om att bolagets verksamhet fortsätts av en enskild näringsidkare, och om registreringen inte förvägras.

3. På ett bolag vars stiftelseurkund har undertecknats innan denna lag har trätt i kraft och vars aktiekapital är mindre än 8 000 euro när lagen träder i kraft tillämpas det krav på minimiaktiekapital som avses i 1 kap. 1 § 3 mom. sedan sju år förflutit från lagens ikraftträdande. Efter att lagen har trätt i kraft får ett sådant bolag inte besluta att nedsätta sitt aktiekapital, om detta efter nedsättningen skulle underskrida 8 000 euro, om inte något annat följer av dessa övergångsbestämmelser.

4. Ett bolag vars aktiekapital är mindre än 8 000 euro sedan sju år förflutit från denna lags ikraftträdande skall träda i likvidation. Beslutet om att bolaget skall träda i likvidation fattas av domstol på anmälan av registermyndigheten eller på ansökan av den vars rätt kan vara beroende av att bolaget träder i likvidation. Ett beslut om att bolaget skall träda i likvidation får likväl inte fattas, om bolaget för registrering har anmält ett beslut om ökning av aktiekapitalet till minst 8 000 euro eller ett beslut om ombildande av bolaget till öppet bolag eller kommanditbolag eller ett beslut om att bolagets verksamhet fortsätts av en enskild näringsidkare, och om registreringen inte förvägras.

Övergångsstadganden om egna aktier

27. Utan hinder av 1 kap. 1 § 3 mom. i denna lag skall ett bolag inom tre år från denna lags ikraftträdande nedsätta sitt aktiekapital med ett belopp som motsvarar det

27. Utan hinder av 1 kap. 1 § 3 mom. i denna lag skall ett bolag inom tre år från denna lags ikraftträdande nedsätta sitt aktiekapital med ett belopp som motsvarar det

Gällande lydelse

nominella värdet av de aktier som bolaget enligt de stadganden som var i kraft när denna lag trädde i kraft har löst in och avfört från aktieboken utan att nedsätta aktiekapitalet. Beslutet om nedsättning av aktiekapitalet kan i dessa fall fattas av styrelsen, om aktiekapitalet efter nedsättningen inte underskrider minimiaktiekapitalet. Underskrider bolagets aktiekapital efter nedsättningen av aktiekapitalet minimiaktiekapitalet i ovan nämnda lagrum skall 3 och 4 punkten tillämpas.

Föreslagen lydelse

nominella värdet av de aktier som bolaget enligt de *bestämmelser* som var i kraft när denna lag trädde i kraft har löst in och avfört från aktieboken utan att nedsätta aktiekapitalet. Beslutet om nedsättning av aktiekapitalet kan i dessa fall fattas av styrelsen, om aktiekapitalet efter nedsättningen inte underskrider minimiaktiekapitalet. Underskrider bolagets aktiekapital efter nedsättningen av aktiekapitalet minimiaktiekapitalet i ovan nämnda lagrum skall 3 och 4 punkten tillämpas. *Vad som sägs i denna övergångsbestämmelse tillämpas inte, om bolaget avstår från aktiernas nominella belopp. Om bolaget inte har nedsatt aktiekapitalet på det sätt som avses i denna övergångsbestämmelse eller avstått från aktiernas nominella belopp, kan bolaget inte besluta ändra bolagsordningen så att aktiekapitalet och det nominella beloppet anges i euro.*

Övergångsstadganden om bolagets ledning

30. Privata aktiebolag som bildats innan denna lag trädde i kraft och vilkas aktiekapital uppgår till minst 500 000 och högst 1 000 000 mark skall organisera sin ledning i överensstämmelse med denna lag inom tre år från lagens ikraftträdande.

Övergångsstadganden om bolagets ledning

30. Privata aktiebolag som bildats innan denna lag trädde i kraft och vilkas aktiekapital uppgår till minst 80 000 euro och högst 1 000 000 mark skall organisera sin ledning i överensstämmelse med denna lag inom tre år från lagens ikraftträdande.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1999.

3.

Lag**om ändring av lagen om bostadsaktiebolag**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen den 17 maj 1991 om bostadsaktiebolag (809/1991) 4 § 1 mom., 8 § 5 punkten, 15 § 3 mom. och 16 § 2 mom., samt
fogas till 40 § ett nytt 2 mom. som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

4 §

Aktiekapital och aktier

Ett bostadsaktiebolag skall ha ett aktiekapital som är fördelat på aktier. Aktierna skall vara minst tre och de skall ha samma nominella värde. Aktiekapitalet skall uppgå till minst 50 000 mark.

4 §

Aktiekapital och aktier

Ett bostadsaktiebolag skall ha ett aktiekapital som är fördelat på aktier. Aktierna skall vara minst tre och *de skall lyda på lika belopp*. Aktiekapitalet skall uppgå till minst 80 000 euro. För en aktie kan i bolagsordningen bestämmas ett nominellt belopp. Om något nominellt belopp inte har bestämts, beräknas för aktien ett bokföringsmässigt motvärde genom att aktiekapitalet divideras med antalet aktier. På det bokföringsmässiga motvärdet tillämpas bestämmelserna om nominellt belopp, om inte annat bestäms någon annanstans i lag.

8 §

Bolagsordning

I ett bostadsaktiebolags bolagsordning skall anges

5) aktiernas nominella värde,

5) aktiens nominella belopp eller, om aktien inte har något nominellt belopp, aktiernas antal eller minimi- och maximiantal,

15 §

Aktiebrev

På aktiebrevet skall genom tryckning antecknas bolagets firma, aktiens eller aktiernas nummer och nominella värde, den lägenhet till vilken aktiegruppen medför besittningsrätt samt uppgift om en bestämmelse

På aktiebrevet skall genom tryckning antecknas bolagets firma samt aktiens eller aktiernas nummer, den lägenhet till vilken aktiegruppen medför besittningsrätt samt uppgift om en bestämmelse i bolagsordning

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse*

se i bolagsordningen om lösningsrätt enligt 11 eller 12 §.

en om lösningsrätt enligt 11 eller 12 §.

16 §

Anteckningar på aktiebrev

Har en aktie makulerats, *dess nominella värde nedsatts* eller bolaget blivit upplöst, skall en anteckning om detta göras i aktiebrevet.

Har en aktie makulerats eller bolaget blivit upplöst, skall en anteckning om detta göras i aktiebrevet.

40 §

Ändring av bolagsordningen

Beslut om att ändra bolagsordningen så att bolaget avstår från aktiernas nominella belopp, skall fattas i enlighet med 1 mom., om inte något annat följer av bolagsordningen eller denna lag. Om den rätt som en aktie medför bestäms på basis av aktiens nominella belopp, påverkas denna rätt inte av att det nominella beloppet slopas, om inte något annat beslutas. Om inte den rätt en aktie medför ändras, skall i bolagsordningen tas in ett omnämnande av aktiens nominella belopp vid den tidpunkt då beslutet fattades.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1999.

4.

Lag

om ändring av 9 § handelsregisterlagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i handelsregisterlagen av den 2 februari 1979 (129/1979) 9 § 1 mom. 6 punkten
som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

9 §

I ett aktiebolags grundmälän skall nämnas

6) aktiekapitalet, aktiernas antal och nominella belopp samt minimikapitalet och maximikapitalet, om bestämmelser därom ingår i bolagsordningen;

6) aktiekapitalet, aktiernas antal, aktiernas nominella belopp *eller bokföringsmässiga motvärde* samt minimi- och maximikapitalet, om bestämmelser därom ingår i bolagsordningen;

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1999.

